

Miejska Biblioteka Publiczna
w Białej Podlaskiej
DZIAŁ WIEDZY O REGIONIE
ul. Wolnościowa 12a
21-500 Biała Podlaska
tel. 83 341 64 52
regionalia@mbp.org.pl

WIADOMOŚCI DIECEZJALNE SIEDLECKIE

ORGAN URZĘDOWY KURII DIECEZJALNEJ

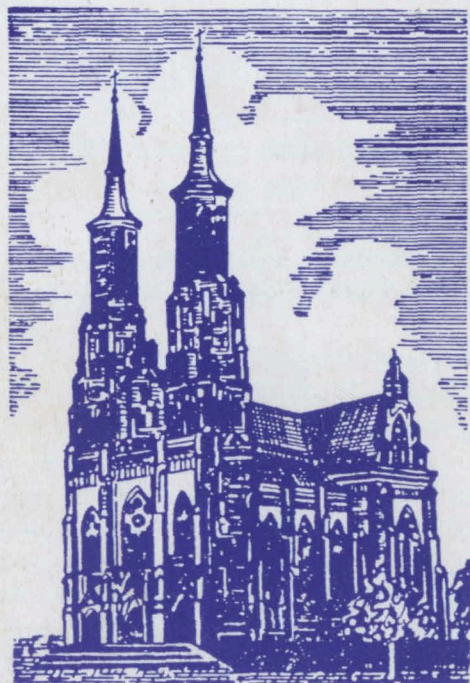

Rok LXXVIII

Wrzesień 2009

Nr 9

ADRES REDAKCJI i ADMINISTRACJI

KURIA DIECEZJALNA - 08-100 SIEDLCE - PIŁSUDSKIEGO 62

TELEFON (025) 640-70-56; FAX (025) 644-87-44

WWW.DIECEZJA.SIEDLCE.PL

WYDAWNICTWO DIECEZJI SIEDLECKIEJ „UNITAS”

08-110 SIEDLCE - SZKOLNA 22, TELEFON (025) 632-27-66

WIADOMOŚCI DIECEZJALNE SIEDLECKIE

ORGAN URZĘDOWY KURII DIECEZJALNEJ

Rok LXXVIII

Wrzesień 2009

Nr 9

STOLICA APOSTOLSKA

DEKRET O ODPUSTACH W ROKU KAPŁAŃSKIM

/24.09.2009/

Szczególne przedsięwzięcia duchowe wypełnione w Roku Kapłańskim, ogłoszonym dla uczczenia św. Jana Marii Vianey'a, obdarzone są darem świętych odpustów.

Nadchodzi dzień, w którym będziemy wspominać 150 lat od świątobliwego przejścia do nieba św. Jana Marii Vianney'a, proboszcza miasteczka Ars, który był tu na ziemi niezwykłym wzorem prawdziwego Pasterza – sługi Chrystusowej Trzody.

Skoro więc jego przykład zajaśniał w tym celu, aby pobudzić wiernych, a zwłaszcza kapłanów, do naśladowania jego cnót, Ojciec Święty Benedykt XVI uznał, iż ze wszelkich miar wypada, aby, korzystając z tej okazji, od dnia 19 czerwca 2009 r. do 19 czerwca 2010 r., w całym Kościele był obchodzony szczególnie Rok Kapłański, aby w czasie jego trwania poprzez duchowe medytacje, a także inne święte czynności oraz stosowne przedsięwzięcia, kapłani coraz to bardziej umacniali się w wierności wobec Chrystusa.

Ten zaś święty czas weźmie swój początek w uroczystość Najświętszego Serca Jezusa, wybraną właśnie jako dzień kapłańskiego uświęcenia, kiedy to Ojciec Święty będzie celebrował Nieszpory w obecności relikwii św. Jana Marii Vianney'a, przywiezionych do Rzymu przez Jego Ekscelencję biskupa Belley-Ars. Ojciec Święty osobiście zamknie Rok Kapłański na Placu św.

Piotra w obecności kapłanów z całego świata, którzy odnowią wtedy wierność wobec Chrystusa i więź wzajemnego braterstwa.

Kapłani więc niech się starają poprzez modlitwy i dobre czyny otrzymać od Najwyższego Kapłana tę łaskę, aby mogli jaśnieć wiarą, nadzieją, miłością oraz innymi cnotami, a sposobem życia jak również strojem zewnętrznym niech pokazują, że są całkowicie oddani duchowemu dobru ludzi; co zresztą zawsze najbardziej leżało na sercu Kościołowi.

Do osiągnięcia tego bardzo upragnionego celu nade wszystko przyczyni się dar świętych odpustów, jaki Stolica Apostolska przez niniejszy dekret, wydany zgodnie z osobistym oczekiwaniem Jego Świątobliwości, hojnie udziela na przestrzeni Roku Kapłańskiego:

A – Kapłanom prawdziwie skruszonym, którzy w dowolnym dniu pobożnie odmówią przynajmniej Jutrznie lub Nieszpory wobec Najświętszego Sakramentu czy to wystawionego do publicznej adoracji, czy też przechowywanego w tabernakulum, oraz ochotnym i szlachetnym sercem oddadzą się celebracji sakramentów, zwłaszcza pokuty, naśladując przykład św. Jana Marii Vianney'a, udziela się łaskawie w Panu odpustu zupełnego, który może być również ofiarowany na sposób wstawienictwa za zmarłych kapłanów, jeśli, zgodnie z przepisami prawa, oprócz powyższego, podejmą sakramentalną spowiedź, przystąpią do Stołu eucharystycznego oraz pomodlą się w intencjach Ojca Świętego.

Ponadto, udziela się kapłanom odpustu cząstkowego, możliwego również do ofiarowania dla zmarłych współbraci, ilekroć pobożnie odmówią zaaprobowane przepisami modlitwy w intencji prowadzenia świętego życia oraz świętego wypełniania powierzonych im świętych posług.

B – Wszystkim wiernym prawdziwie skruszonym, którzy w kościele lub kaplicy będą pobożnie uczestniczyć w Ofierze Mszy św. oraz ofiarują Jezusowi Chrystusowi, Najwyższemu i Wiecznemu Kapłanowi, modlitwy i jakiegokolwiek dobre uczynki spełnione tego dnia za kapłanów Kościoła, aby On ich uświęcił i uczynił kapłanami według swojego Serca, udziela się odpustu zupełnego, o ile tylko wyznają swoje grzechy w sakramentalnej spowiedzi i pomodlą się w intencjach Ojca Świętego: w dniach, w których będzie otwarty i zamknięty Rok Kapłański, w dniu 150. rocznicy świątobliwego przejścia do nieba św. Jana Marii Vianney'a, w pierwszy czwartek każdego miesiąca, czy też w jakiegokolwiek inne dni, które winny być wyznaczone dla pożytku wiernych przez ordynariuszy miejsca.

Ze wszech miar wypada, aby w katedrach oraz kościołach parafialnych kapłani, pełniący funkcje duszpasterskie, publicznie pokierowali owymi pobożnymi praktykami, celebrowali Mszę świętą oraz przyjmowali od wiernych wyznanie grzechów.

Osobom starszym, chorym oraz wszystkim tym, którzy ze słusznej przyczyny nie mogą wyjść z domu, po wyrzeczeniu się jakiegokolwiek grzechu i postanowieniu w sercu wypełnienia, kiedy tylko będzie to możliwe, we własnym domu czy też tam, gdziekolwiek zatrzyma ich przeszkoda, trzech zwykłych warunków, udziela się również odpustu zupełnego, jeśli w dniach wyżej wyznaczonych odmówią modlitwy w intencji uświęcenia kapłanów oraz z ufnością ofiarują Bogu przez Maryję, Królową Apostołów, choroby czy też utrapienia własnego życia.

Wszystkim wiernym wreszcie udziela się odpustu częstkowego, ilekroć w intencji uproszenia dla kapłanów wytrwania w czystości i świętości życia pobożnie odmówią pięć razy Ojcie nasz, Zdrowaś Mario i Chwała Ojcu... na cześć Najświętszego Serca Jezusowego lub inną zatwierdzoną w tym celu modlitwę.

Niniejszy dekret będzie obowiązywał przez cały Rok Kapłański. Bez względu na jakiegokolwiek dokumenty stanowiące co innego. Dano w Rzymie, w siedzibie Penitencjarii Apostolskiej, dnia 25 miesiąca kwietnia, w święto św. Marka Ewangelisty, w roku 2009 od Wcielenia Pańskiego.

Jakub Franciszek
Świętego Kościoła Rzymskiego kardynał Stafford
Penitencjarz Większy

+ *Jan Franciszek Girotti, OFM Conv.*
biskup tytularny Mety
Regens

EPISKOPAT POLSKI

65. TYDZIEŃ MIŁOSIERDZIA W POLSCE

Pod hasłem „Otoczmy troską życie” od 4 do 10 października w całej Polsce obchodzony będzie 65. Tydzień Miłosierdzia. Organizowane w tym czasie przez Komisję Charytatywną Konferencji Episkopatu Polski spotkania, modlitwy i konkretne inicjatywy będą uwrażliwiać na potrzebę obrony życia ludzkiego we wszystkich jego wymiarach. Patronem tegorocznego Tygodnia jest św. Franciszek z Asyżu.

Celem 65. Tygodnia Miłosierdzia - w myśl słów „Otoczmy troską życie” - będzie zwrócenie uwagi na konieczność obrony życia ludzkiego we wszystkich jego wymiarach - nie tylko fizycznym, ale także moralnym, intelektualnym i religijnym.

Celem ma być także ukazanie piękna życia traktowanego jako dar Boży. Takie nastawienie powinno skłaniać do troski o życie na każdym jego etapie, niezależnie od sprawności czy niepełnosprawności, której człowiek doświadcza.

Organizatorzy chcieliby zwrócić uwagę na najważniejsze momenty życia: narodziny, integralny rozwój i śmierć. Pragną zachęcić do przeciwstawienia się cywilizacji śmierci, której wyrazem jest zanik poszanowania godności życia ludzkiego, przemoc, hedonistyczne podejście do ciała czy pozbawienie życia wymiarów nadprzyrodzonych.

Zdaniem Komisji Charytatywnej KEP, obrona życia jest tym pilniejsza, im bardziej nasilają się zagrożenia wobec niego. Nie chodzi tylko o pojedyncze sytuacje, w których życie jest ranione lub niszczone, ale o utrwalanie się pewnej mentalności przeciwko życiu. Wyraża się ona w nasilającej się propagandzie aborcji i eutanazji, zagubieniu nadprzyrodzonego sensu i wartości życia człowieka, manipulacjach naukowych i technicznych, jakim poddawane są początki życia ludzkiego.

Dla Caritas Polska Tydzień Miłosierdzia będzie dziękczynieniem za kilkanaście „Okien życia”, które powstały jako alternatywa dla porzucania lub uśmiercania noworodków. Pierwsze takie Okno powstało kilka lat temu w Krakowie i ocalało w nim już 14 dzieci. Ostatnie „Okno życia” zostało otwarte w Piotrkowie Trybunalskim. Trwają intensywne prace do otwarcia kolejnego w Sosnowcu.

65. Tydzień Miłosierdzia poprzedzi wręczenie nagród „Ubi Caritas” Caritas Polska i „Miłosierny Samarytanin” Diakonii Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego. Nagrody przyznawane są osobom prywatnym i instytucjom za wrażliwość na potrzeby ubogich w Polsce i czynny udział w dziełach charytatywnych. Uroczystość, także z udziałem członków Eleos - charytatywnej organizacji Kościoła prawosławnego, odbędzie się 3 października o godz. 12.00 w Centrum Luterańskim przy ul. Miodowej 21 w Warszawie.

Od niedzieli do soboty - będzie się działo

Tydzień Miłosierdzia rozpocznie Msza św. radiowa odprawiona w Kościele św. Krzyża w Warszawie. Biskupi zainaugurują Tydzień w swoich diecezjach Mszą św. w katedrze lub w placówkach Caritas. Tradycyjnie skierują również list pasterski do wiernych, zwracając uwagę na problematykę Tygodnia. Diecezjalne i parafialne Caritas zorganizują w tych dniach spotkania modlitewne dla swoich pracowników i wolontariuszy, dni skupienia i rekolekcje. Popularną formą świętowania są festyny. Taką imprezę zaplanowała poznańska, łódzka i warszawska Caritas. Parafialne Caritas będą miały okazję do zaprezentowania swej działalności i kwesty w parafiach na rzecz ubogich.

Jednym z wydarzeń związanych z Tygodniem Miłosierdzia, będzie uroczystość nadania doktoratu honoris causa kard. Paulowi Josefowi Cordesowi, przewodniczącemu Papieskiej Rady „Cor Unum” przez Katolicki Uniwersytet Lubelski za działalność charytatywną oraz propagowanie idei miłosierdzia chrześcijańskiego. Kard. Cordes od 1995 r. w imieniu Ojca Świętego koordynuje dzieła charytatywne Kościoła. Każdego dnia organizatorzy 65. Tygodnia Miłosierdzia zapraszają na wspólną modlitwę i refleksję w kościołach parafialnych różne grupy osób.

Niedziela 4 października będzie dniem modlitwy dziękczynnej za życie, postrzegane jako dar Boga, który trzeba przyjąć z wdzięcznością i rozwijać w jego wszystkich wymiarach. Chodzi o ukazanie wielkości i piękna tego daru oraz podkreślenie moralnego nakazu troski o niego.

Tematem poniedziałkowej refleksji będzie problem choroby, starości i umierania. Wolontariusze pomagający chorym i starszym, pracownicy służby zdrowia oraz duszpasterze chorych będą zastanawiać się nad tym, w jaki sposób być blisko tych, którzy cierpią, by przełamać poczucie osamotnienia i bezradności wobec cierpienia fizycznego i duchowego.

Wtorek będzie dniem modlitwy za ofiary wypadków drogowych oraz za kierowców i pieszych. Modlitwą chcemy otoczyć policjantów i strażaków,

przedstawiciele straży miejskiej i ratowników medycznych. Organizatorzy Tygodnia pragną uświadomić wszystkim na konieczność poszanowania przepisów drogowych oraz kulturalnego zachowania kierowców. Chcą również zwrócić uwagę na problem nietrzeźwości oraz – coraz częstsze niebezpieczne zjawisko – prowadzenia pojazdów pod wpływem narkotyków.

W środę tematem wiodącym będzie moralny i duchowy wymiar życia człowieka. Chodzi o zwrócenie uwagi na to, że życie ma charakter nadprzyrodzony. Winno być przeżywane w perspektywie wieczności.

Na spotkania czwartkowe zaproszeni są szczególnie narzeczeni i małżonkowie. Jest to dzień dziękczynienia za powołanie do życia małżeńskiego, za miłość w rodzinie.

Piątek będzie dniem ekspiacji za grzechy przeciwko życiu oraz zwrócenia uwagi na sytuację dzieci w rodzinach. Stąd też do udziału we Mszy św. i spotkaniach organizowanych w tym dniu zaproszeni są rodzice, dziadkowie i dzieci.

W ostatnim dniu Tygodnia Miłosierdzia, w sobotę 10 października w centrum uwagi znajdują się ludzie młodzi: gimnazjaliści i starsza młodzież. Będzie to dzień modlitwy o wolność od nałogów, czystość serca i miłość do życia w pełnym wymiarze.

Zaczęło się w 1937...

Z inicjatywą obchodzenia Dni, a potem Tygodnia Miłosierdzia wystąpił ogólnopolski zjazd dyrektorów diecezjalnych Caritas 23 lutego 1937 r. Tradycja organizowania Tygodnia Miłosierdzia, który miał na celu zwrócenie uwagi na palące problemy społeczne i mobilizowanie społeczności wiernych do zaradzania im, została przerwana przez II wojnę światową. Po zakończeniu wojny w 1945 r. wznowiono tradycję organizowania Tygodnia Miłosierdzia na początku października, i nieprzerwanie, także w czasie gdy władze komunistyczne zlikwidowały kościelną Caritas (1950 r.) i zakazały działalności organizacjom charytatywnym, tradycja ta jest kultywowana.

Tygodnie Miłosierdzia odegrały ważną rolę w kształtowaniu postaw solidarności z ubogimi i potrzebującymi wsparcia oraz były okazją do wspólnotowego i indywidualnego praktykowania czynnej miłości bliźniego. Każdy z Tygodni, przeżywanych w parafiach i diecezjach miał swój temat i zwracał uwagę na konkretne problemy, z jakimi borykają się najsłabsze grupy społeczne. Był też okazją do zbiórki pieniędzy, żywności, odzieży lub innych rzeczy z przeznaczeniem dla ubogich. W wielu wiejskich parafiach przekazywano

plody rolne, które trafiały do jadłodajni Caritas lub służyły do przygotowania paczek żywnościowych. Ten zwyczaj jest praktykowany również obecnie, m.in. w Poznaniu. Obecnie nad Tygodniami Miłosierdzia czuwa Komisja Charytatywna KEP, która zajmuje się przygotowaniem materiałów homiletyczno-liturgicznych oraz promocją Tygodnia we wszystkich parafiach.

Obecnie Tygodnie Miłosierdzia, obchodzone we wspólnotach parafialnych i placówkach Caritas, koncentrują się na propagowaniu idei miłosierdzia chrześcijańskiego, uwrażliwianiu sumień na potrzeby bliźnich, promocji wolontariatu w parafiach i szkołach oraz akcentowaniu palących problemów społecznych.

Tydzień ze św. Franciszkiem

Patronem 65. Tygodnia Miłosierdzia jest św. Franciszek z Asyżu, człowiek pokorny, ubogi i prosty. Jego postawa inspirowała do miłości bliźniego nie tylko jego naśladowców w zakonach franciszkańskich, ale także wiernych świeckich. Franciszek zwraca uwagę na troskę o przyrodę, o obronę środowiska naturalnego przez zanieczyszczenia i bezmyślnym niszczeniem. Stąd też bardzo mocno w tym roku podkreśla się związek kwestii ekologicznej z kwestią troski o człowieka.

TROSKA O DUCHOWE DZIEDZICTWO, KTÓREMU NA IMIĘ POLSKA

Słowo delegata konferencji episkopatu polski ds. Duszpasterstwa emigracji polskiej skierowane do polonii świata, na rozpoczęcie roku szkolnego 2009/2010

Drodzy Kapłani – pełniący posługę duszpasterską wśród Polonii, Siostry i Bracia życia konsekrowanego, Szanowni Rodzice i Nauczyciele, Droga Młodzieży i Kochane Dzieci, Umiłowani Rodacy!

Prawdy objawione przez Boga stanowią dla nas wielką tajemnicę. Chociaż wiele już rozumiemy z tego, co Bóg przekazał nam w Starym i Nowym Testamencie, mamy świadomość, że jest to zaledwie jakaś część, którą poznaliśmy i którą rozumiemy. Dlatego św. Paweł, gdy zastanawiał się nad wielkością Bożych tajemnic, stwierdził, że w życiu doczesnym „po części tylko poznajemy (...). Gdy zaś przyjdzie to, co jest doskonałe, zniknie to, co jest tylko częściowe” (1 Kor 13,10). I zaraz po tym stwierdzeniu, przywołał przykład z własnego życia: „Gdy byłem dzieckiem, mówiłem jak dziecko, czułem jak dziecko, myślałem jak dziecko. Kiedy zaś stałem się mężem, wyzbyłem się tego, co dziecięce” (13,11).

Drodzy Bracia i Siostry! Z okazji rozpoczęcia nowego roku szkolnego chciałbym podzielić się z Wami troską, która od pewnego czasu szczególnie leży mi na sercu, a która ujawnia się w przypominanych przed chwilą słowach św. Pawła. Jako Wasz duszpasterz, w imieniu Księży Biskupów tworzących Konferencję Episkopatu Polski pragnę zaapelować do Was w niniejszym Słowie o to, abyśmy wspólnie, mając od Boga – już jako dorośli – dar poznania prawdy, pomagali teraz dzieciom i młodzieży budować przyszłość na Bożej prawdzie, uwzględniając duchowe dziedzictwo, któremu na imię Polska. Jest to, jak nauczał Jan Paweł II, dziedzictwo wiary, kultury i historii polskiej (Częstochowa, 18.06.1983 r.).

Czy tego rodzaju apel jest aktualny? Otóż z niepokojem Kościoł w Polsce zauważa dwie niebezpieczne dzisiaj tendencje w środowiskach życia emigracyjnego. Po pierwsze, słyszy się wiele o likwidacji szkół w środowiskach polonijnych. To zjawisko słusznie niepokoi wielu, zwłaszcza rodziców. Po drugie, są ośrodki, w których proces edukacyjny tak jest kształtowany, że w świadomości dzieci i młodzieży katecheza jawi się jako przedmiot najmniej ważny i najmniej potrzebny w życiu ze wszystkich przedmiotów, w których

oni uczestniczą. Zaskakujące i budzące niepokój jest dążenie, aby natychmiast lub stopniowo w ogóle usunąć katechezę z obszaru zainteresowań uczniów od najmłodszych, aż po młodzież z klas starszych.

Jednocześnie z wdzięcznością możemy stwierdzić, że poczucie odpowiedzialności za religijne i patriotyczne wychowanie dzieci i młodzieży przenikało zawsze serca rzeszy kapłanów i sióstr zakonnych, rodziców, a także katechetów, nauczycieli i wychowawców w polonijnych szkołach państwowych i prywatnych. Kościół w Polsce jest Wam za to ogromnie wdzięczny. Z tym większą więc ufnością wypowiadam tegoroczne życzenie z okazji nowego roku szkolnego: Nie ustawajmy w budowaniu szkolnej przyszłości polonijnej na Bożej prawdzie, pomagając dzieciom i młodzieży w dojrzwaniu ich wiary oraz pogłębianiu wiedzy, polskiej kultury i miłości do Ojczyzny.

1. Rocznica wybuchu II wojny światowej

O tym, co dzieje się w życiu poszczególnych osób i całych narodów wtedy, gdy w planach dotyczących przyszłości nie ma Bożej prawdy, przekonuje nas – w sposób bolesny – wydarzenie, które miało miejsce 70 lat temu.

Dzień 1 września 1939 roku przeszedł do historii jako początek II wojny światowej. Tamten dzień to wymowny symbol, że przekroczenie granic Bożych przykazań prowadzi w konsekwencji do zbrodniczego przekraczania innych granic – i moralnych, i politycznych. II wojna światowa przez sześć lat wciągnęła setki czy wręcz miliony istnień ludzkich w otchłań terroru i przemocy. Każda wojna jest znakiem, że gdy zabraknie Bożej prawdy, dla człowieka nie ma przyszłości. Albo – mówiąc jeszcze drastyczniej – gdy przyszłość budowana jest na kłamstwie, zamiast pokoju przychodzi wojna, zamiast zgody następuje rozłam, a w miejsce nadziei, w sercach ludzi pojawia się rozpacz i głębokie rany doznanej krzywdy, które są bardzo trudne do zagojenia.

Decyzje zbrojnego przekroczenia granic przez totalitarne państwo zarówno z zachodniej, jak i – później – zza wschodniej granicy Polski, napawają nas do dziś głębokim smutkiem i żalem. Jednocześnie wspominanie przeszłości przeżywamy w duchu modlitewnej pamięci i chrześcijańskiego przebaczenia. Takiej postawy uczy nas Ewangelia, która jest orędziem Bożej prawdy. „Poznacie prawdę, a prawda was wyzwoli” (J 8,32), powiedział Jezus, który jest Prawdą (por. J 14,6). I tylko On może prowadzić poszczególne osoby i całe narody po trudnych ścieżkach miłości w prawdzie. Dlatego obrona prawdy – o czym pisze Ojciec Święty Benedykt XVI w encyklice *Caritas in veritate*

- „proponowanie jej z pokorą i przekonaniem oraz świadczenie o niej w życiu, stanowią (dzisiaj) wymagające i nie do zastąpienia formy miłości” (nr 1).

Pragnę więc w tym miejscu wyrazić głęboką wdzięczność tym wszystkim, którzy w ośrodkach życia emigracyjnego pielęgnują - w duchu dziejowej odpowiedzialności - wspomnienie tragicznych wydarzeń 1939-1945. Dziękuję im, że tworzą w ten sposób jedyną w swoim rodzaju „szkołę” - szkołę nadziei dla przyszłości. Jest to szkoła bolesnych wspomnień wojny i jej późniejszych skutków. Ale chodzi nie tylko o wspomnienia, gdyż jest to jednocześnie wychowanie młodego pokolenia, dzieci i młodzieży, do budowania przyszłości w Europie i świecie na fundamencie Bożej prawdy z troską o nasze duchowe dziedzictwo. Obyśmy wszyscy potrafili czerpać naukę, jaka płynie dla nas z historii naszej Ojczyzny, nie zapominając, jak wielką cenę musieli zapłacić ci, którzy oddali swe życie, abyśmy teraz mogli żyć w pokoju.

2. Rok szkolny w Roku Kapłańskim

Aby innym głosić prawdę, trzeba najpierw samemu żyć nią na co dzień, zgodnie ze słowami Sługi Bożego Pawła VI: „Człowiek naszych czasów chętniej słucha świadków, aniżeli nauczycieli; a jeśli słucha nauczycieli, to dlatego, że są świadkami” (Ewangelii nuntianti, 41). Przypominam te słowa, gdyż rok szkolny niemal w całości będzie przebiegał w kontekście Roku Kapłańskiego, ogłoszonego przez Ojca Świętego Benedykta XVI.

Pośród różnych wydarzeń i planowanych dla kapłanów spotkań o charakterze modlitewnym i formacyjnym, Rok Kapłański stanowi dla wszystkich, Drodzy Bracia i Siostry, wielką szansę pogłębienia świadomości tego bezcennego daru, jaki Jezus pozostawił swojemu Kościołowi. Kapłaństwo - jak pisał Sługa Boży Jan Paweł II - to dar i zarazem zadanie. A jednym z tych zdań, bez którego trudno byłoby zrozumieć sens posłannictwa kapłana, jest jego obowiązek głoszenia Bożej prawdy: „Idźcie na cały świat i głoscie Ewangelię wszelkiemu stworzeniu!” (Mk 16,15).

Jako nauczyciel wiary, a jeszcze bardziej - jej wiarygodny świadek, kapłan przeżywa swoje powołanie w radości i pokorze serca wiedząc, że dzięki jego posłudze tak wielu ludzi odnajduje drogę do Jezusa i osiąga zbawienie. Gdy więc rozpoczynamy rok szkolny w kontekście Roku Kapłańskiego, niech ta okoliczność będzie zwłaszcza dla samych kapłanów jakby dodatkowym argumentem na rzecz gorliwej posługi w wychowaniu religijnym dzieci i młodzieży. Nie jest bowiem przesadą stwierdzenie, że rola kapłana w całości kształcenia i wychowania młodego pokolenia jest niezastąpiona.

Ale trzeba kapłanowi pomóc otworzyć drzwi do serca dzieci i młodzieży, aby zdobywana przez nich wiedza i więź z Jezusem we wspólnocie Kościoła, zaowocowały później ich dojrzałym życiem, pełnym piękna i wytrwałości dla zasad Ewangelii. Dlatego otoczmy szczególną modlitwą wszystkich kapłanów w tym Roku Kapłańskim. Na miarę swych możliwości, wspierajmy podejmowane przez nich w parafiach i wspólnotach wysiłki ukierunkowane na dobro duchowe wychowanków, a poprzez nich – na umacnianie w wierze całych rodzin, tak często zagrożonych moralnie w warunkach życia emigracyjnego. Nie lękajmy się także wraz z kapłanami wyrażać swych opinii na polu społecznym, gdyż od naszych interwencji w istotnej mierze zależy kształt współdziałania rodziców, państwa i Kościoła w obszarze wychowania, przy zachowaniu słusznej autonomii państwa i prawowitej władzy lokalnej (por. Sobór Watykański II, *Gravissimum educationis*, nr 3).

W Liście Benedykta XVI na rozpoczęcie Roku Kapłańskiego mogliśmy wsłuchać się w oryginalne słowa św. Jana Marii Vianneya, który powiedział: „Gdyby zniesiono sakrament święceń, nie mielibyśmy Pana. Któż Go złożył tam, w tabernakulum? Kapłan. Kto przyjął waszą duszę, gdy po raz pierwszy wkroczyła w życie? Kapłan. Kto ją karmi, by dać siłę na wypełnienie jej pielgrzymki? Kapłan. Któż ją przygotowuje, by pojawiła się przed Bogiem, obmywając ją po raz ostatni we Krwi Jezusa Chrystusa? Kapłan, zawsze kapłan. A jeśli ta dusza umiera ze względu na grzech, kto ją wskrzesi, kto da jej ciszę i pokój? Znów kapłan!”

Oto dlaczego – w świetle tych przejmujących słów św. Jana Marii Vianneya - świętość życia kapłańskiego może i powinna być także w ramach życia emigracyjnego włączona w proces religijnego i patriotycznego wychowania i edukacji. Taka jest wielka nadzieja Kościoła w tym Roku Kapłańskim, aby Boża prawda docierała we współczesnym świecie do każdego człowieka.

3. Synod Biskupów na temat Afryki

Drodzy Bracia i Siostry. Przed nami czas nowego roku szkolnego, w którym każdy z nas ma jakąś część odpowiedzialności za wychowanie dzieci i młodzieży na fundamencie Bożej prawdy. Chciałbym w ramach dzisiejszego do was Słowa dodać serdeczną prośbę o modlitwę i duchową solidarność z tymi wszystkimi, którzy w dniach od 4 do 25 października br. będą obradować w Watykanie w ramach Synodu Biskupów dla Afryki. Temat synodu brzmi: „Kościół w Afryce w służbie pojednania, sprawiedliwości i pokoju - Wy jesteście solą ziemi... wy jesteście światłem świata (Mt 5,13.14)”.
[1]

Nie ma nic bardziej złudnego w procesie wychowania, jak zamknięcie serc dzieci i młodzieży do ich własnego życia, własnych problemów i – jak to zwykło się mówić – do własnego podwórka. Kto prawdziwie miłuje, ten ma serce otwarte dla wszystkich. Tej otwartości nie może zabraknąć naszym wychowankom.

Polskie dzieci i polska młodzież doświadczają wielu radości. Owszem, nie brakuje im kłopotów i zmartwień, tak w szkole, jak i w domu rodzinnym. Ale tym bardziej trzeba podnosić wrażliwość ich serc na coraz wyższy poziom, aby z miłości do Jezusa, modlili się i pomagali tym, którzy gdzie indziej, m.in. w Afryce, mają o wiele trudniej, niż oni.

Synod dla Afryki jest już drugim w ostatnich latach głosem Kościoła na tak wysokim stopniu zaangażowania Stolicy Apostolskiej. Jako uczestnik Synodu, z racji pełnionej funkcji Przewodniczącego Papieskiej Rady ds. Służby Zdrowia i Duszpasterstwa Chorych, będę miał możliwość zwrócenia uwagi zarówno na pilną potrzebę miłości miłosiernej wobec chorych i cierpiących, jak też na problem niebywalej w swej skali migracji i emigracji na tym kontynencie. Afryka to przecież wielość religii i różnorodność wyznaniowa i kulturowa.

Łączmy się więc duchowo z Ojcem Świętym i uczestnikami Synodu. Pamiętajmy w modlitwie o naszych rodakach, przebywających w Afryce na stałe lub czasowo. Ufam, że wydarzenie Synodu pozwoli dzieciom i młodzieży dostrzec piękno pracy polskich misjonarzy, duchownych i świeckich, udających się na misje także ze środowisk polonijnych. Również przez przedstawicieli polskich władz są oni postrzegani jako wielcy „ambasadorowie” narodu polskiego, polskiej kultury i tradycji, a w ramach misji Kościoła są oni świadkami wezwania, które „Bóg kieruje do Afryki, aby odegrała w pełni i na skalę całego świata swoją rolę w planie zbawienia rodzaju ludzkiego” (Jan Paweł II, *Ecclesia in Africa*, nr 128).

Zakończenie

W dzisiejszej Ewangelii Jezus potwierdził, że w służbie prawdzie trzeba łączyć słowa i czyny. Cud uzdrowienia człowieka głuchoniemego jest tego przykładem (Mk 7,31-37). Życie Jezusa wypełniło zapowiedzi mesjańskie, o których w pierwszym czytaniu mówi prorok Izajasz: „Przejrzą oczy niewidomych, a uszy głuchych się otworzą” (35,5). Dlatego św. Jakub, jak słyszeliśmy w drugim czytaniu, apeluje do nas o łączenie słów z czynami; bo same słowa to za mało, aby być bogatym w wierze i odziedziczyć Boże królestwo (por. Jk 2,5).

Niech więc, Drodzy Bracia i Siostry, dokonuje się w nas autentyczny postępek w wierze i pogłębionej polskiej kulturze, aby słowa i czyny stanowiły jedno. Niech nas wspiera wstawiennictwo świętych, a szczególnie Matki Jezusa i Matki Kapłanów. Maryja, której święto Narodzenia będziemy obchodzić w tym tygodniu, niechaj uprasza nam dary Ducha Świętego. Chodzi o to, abyśmy za kilka miesięcy mogli z radością i pokojem serca dziękować Bożej Opatrzności za udany rok w służbie prawdzie o Bogu i o człowieku, i za dobrze przeprowadzoną reformę szkolnictwa polonijnego w poczuciu odpowiedzialności za duchowe dziedzictwo, któremu na imię Polska. W tej nadziei, wszystkim z serca błogosławię.

Abp Zygmunt Zimowski
Delegat Konferencji Episkopatu Polski
ds. Duszpasterstwa Emigracji Polskiej

Watykan, 15 sierpnia 2009 r., w Uroczystość Wniebowzięcia NMP

APEL DO WSZYSTKICH KAPŁANÓW W POLSCE Z OKAZJI ROKU KAPŁAŃSKIEGO

/28.09.2009/

Kapłani solidarni z Misjonarzami
Czcigodny Bracie w kapłaństwie!

W Komisji Episkopatu Polski ds. Misji powstała myśl, by w trwającym Roku Kapłaństwa zwrócić się do wszystkich kapłanów w Polsce z apelem o solidarność z polskimi misjonarzami i by w duchu wdzięczności za dobrodziejstwo środków transportu w naszym życiu wesprzeć osobistym darem MIVA Polska w zakupie środków transportu dla polskich misjonarzy.

Jako kapłani jesteście posiadaczami i użytkownikami pojazdów. Są one ułatwieniem w realizowaniu codziennej, kapłańskiej posługi. Trudno nam dzisiaj wyobrazić sobie życie bez samochodu. Jest to jedno z narzędzi pracy, które, jak wszystkie inne, winno być przyjmowane w wymiarze daru: „Cóż masz, czego byś nie otrzymał? „(I Kor 4, 7).

Naszej wszechstronnej pomocy potrzebuje ponad 2100 polskich misjonarzy i misjonek. Staramy się - w miarę posiadanych środków - odpowiadać na ich konkretne potrzeby. Jedną z nich jest posiadanie pojazdu (nadmienić trzeba, że misjonarze są jedynie ich użytkownikami, pojazdy zwykle pozostają własnością misyjnej diecezji, parafii czy też zgromadzenia). W ich sytuacji samochód, motocykl, rower, łódź czy barka, a nawet zwierzę pociągowe są tak potrzebne jak nam np. buty czy ubranie. Bez nich nie da się wypełniać posługi na „froncie misyjnym”, jest to po prostu niemożliwe. W ich codzienności, gdzie trzeba przemierzać duże odległości po drogach i bezdrożach, po łądzie i rzekach, przez busz i dżunglę, przez pustynię i góry, przy dużej ilości punktów misyjnych oraz trudnych uwarunkowaniach klimatycznych, środki transportu stanowią nieodzowne narzędzie.

Jednakże zakup średniej klasy, w miarę niezawodnego środka transportu, jeśli nie ma wsparcia z zewnątrz, leży poza możliwościami misjonarza. Wspólnoty i parafie misyjne same nie są w stanie zapewnić im zakupu pojazdów. Nasza pomoc w tym względzie jest więc nieoceniona!

MIVA Polska - (Mission Vehicle Association), która istnieje od roku 2000 jako agenda Komisji Episkopatu Polski ds. Misji, specjalizuje się w pomocy polskim misjonarzom w zakupie środków transportu. To do MIVA płyną prośby, nieraz wręcz błagalne, od naszych misjonarzy o pomoc w zakupie

pojazdów. Wcześniej, przed 2000 rokiem mogli oni zwracać się do organizacji pomocowych w Austrii lub Niemczech. Dziś organizacje te liczą, że Kościół w Polsce będzie sam wnosił coraz to większy wkład nie tylko personalny, ale i materialny w prowadzenie dzieła misyjnego. Dzięki Bogu, że nasze obecne możliwości są większe. Dowodem na to jest chociażby fakt, że MIVA Polska dzięki ofiarom z akcji „1 grosz na 1 km bezpiecznej jazdy” w ciągu swojej krótkiej historii, sfinansowała lub współ finansowała zakup około 300 pojazdów misyjnych. Jednakże jest to kropla w morzu misyjnych potrzeb. Tylko na dziś do realizacji czeka z braku funduszy aż 40 nowych, udokumentowanych próśb o środki transportu z ponad 20 krajów misyjnych.

Zwracając się do Przewielebnego Księdza z apelem o osobisty dar na środki transportu dla polskich misjonarzy, w duchu kapłańskiej solidarności z racji przeżywanego Roku Kapłaństwa, liczymy na otwarte serce i gotowość pomocy w prowadzeniu dzieła ewangelizacji w krajach misyjnych. A według słów św. Pawła „każdy niech przeto tak postąpi, jak mu nakazuje jego własne serce, nie żałując i nie czując się przymuszonym, albowiem radosnego dawcę miłuje Pan. „(2 Kor 9, 7).

Za dar przekazany na rzecz misjonarzy przez pośrednictwo MIVA Polska wyrażamy serdeczne podziękowanie. Bóg zapłać!

Bp Wiktor Skworc
Przewodniczący Komisji Episkopatu Polski ds. Misji
Ks. Jerzy Kraśnicki
Dyrektor MIVA Polska

Warszawa, 3 września 2009 r., we wspomnienie św. Grzegorza Wielkiego

Komisja Episkopatu Polski ds. Misji MIVA Polska - środki transportu dla misjonarzy, ul. Byszewska 1, skr. poczt 112, 03-729 Warszawa 4 nr konta PeKaO S.A. 1 O/Warszawa 69 1240 1037 1111 0000 0691 6802, www.miva.pl

PRAWOSŁAWNI ZAKONNICY ZAWIÓŻĄ KOPIĘ OBRAZU JASNOGÓRSKIEGO DO OSTASZKOWA

/26.09.2009/

Delegacja prawosławnych duchownych odbierze w czwartek na Jasnej Górze kopię ikony Matki Boskiej Częstochowskiej. Zakonnicy zawiozą ją do cerkwi w Ostaszkwie, aby w miejscu uwięzienia kilkunastu tysięcy Polaków, zamordowanych później w Twerze, modlić się w ich intencji.

Z inicjatywą przywiezienia do Ostaszkowa kopii Obrazu Jasnogórskiego wystąpili zakonnicy z klasztoru w Nilo-Stołbieńsku. Za pośrednictwem Jerzego Bara, polskiego ambasadora w Rosji, poprosili o obraz, który chcą umieścić w cerkwi w Ostaszkwie. Polski ambasador przekazał tę prośbę abp. Henrykowi Muszyńskiemu po nabożeństwie ekumenicznym w katedrze moskiewskiej; metropolita gnieźnieński wracał wówczas z wizyty w Sergiejew Posadzie - partnerskim mieście Gniezna.

Częstochowscy paulini chętnie przystali na prośbę duchownych z prawosławnego klasztoru i sami ufundowali kopię. Obraz zostanie przekazany delegacji w czwartek, podczas wieczornego Apelu w Kaplicy Jasnogórskiej. Kopia ma wymiary dostosowane do miejsca, w którym ma być umiejscowiona w cerkwi w Ostaszkwie.

Powszechnie uznaje się, że zarówno inicjatywa zakonników z Nilo-Stołbieńska, jak i wizyta oficjalnej delegacji Rosyjskiego Kościoła Prawosławnego była konsultowana z najwyższymi władzami Cerkwi. Nie jest wykluczone, że mamy do czynienia z ważną chwilą na drodze pojednania polsko-rosyjskiego.

W czwartek 24 września o godz. 11.30 odbędzie się konferencja prasowa w siedzibie Sekretariatu Konferencji Episkopatu Polski. Wizyta prawosławnej delegacji potrwa tydzień. Trasa wizyty wiedzie z Warszawy do Częstochowy, Gniezna, Płocka, a następnie do Siemiatycz, Grabarki i Jabłecznej. We wtorek 29 września delegacja powróci do Rosji.

**PREZYDIUM EPISKOPATU
BRONI PRAWA KOŚCIOŁA
DO MORALNEJ OCENY POSTAW LUDZKICH**

/26.09.2009/

„Kościół nigdy nie przekreśla człowieka, ale potępia grzech i zło, zwracając się zawsze przeciw samemu człowiekowi” – podkreśla Prezydium Konferencji Episkopatu Polski w wydanym dziś oświadczeniu. Biskupi solidaryzują się z redakcją „Gościa Niedzielnego”, oskarżonego przez Alicję Tysiąc.

Prezydium Konferencji Episkopatu Polski z wielkim niepokojem przyjęło decyzję Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 23 września br. w sprawie artykułów „Gościa Niedzielnego” dotyczących moralnej oceny aborcji. Sąd przychylił się do zarzutów stawianych przez Alicję Tysiąc.

„Traktujemy ten wyrok jako zamach na wolność słowa i na prawo Kościoła do moralnej oceny postaw ludzkich” – piszą biskupi. Prezydium Episkopatu zaznacza, że prawo do życia od początku aż do naturalnej śmierci jest podstawowym prawem ludzkim i jego obrona ma charakter uniwersalny. „Głoszenie Ewangelii życia uważa Kościół za swój podstawowy obowiązek. Odmawianie mu tego prawa, a co gorsza nakładanie sankcji karnych za przypominanie prawdy o tym, że nikt nie ma władzy nad życiem drugiego człowieka, jest niedopuszczalnym ograniczaniem misji Kościoła” - czytamy.

Biskupi wyrażają solidarność z tygodnikiem „Gość Niedzielny” i jego redaktorem naczelnym. Podkreślają też zasługi gazety w propagowaniu wartości rodzinnych i społecznych oraz w ukazywaniu roli Kościoła w życiu Narodu. „Ufamy, że prasa katolicka w Polsce będzie dalej wypełniać godnie swe zadania, broniąc podstawowych wartości, na których zbudowana jest nasza cywilizacja” - piszą. Prezydium udziela zarazem pasterskiego błogosławieństwa „wszystkim stojącym w obronie życia i godności człowieka”.

Prezydium Konferencji Episkopatu Polski tworzą: abp Józef Michalik – przewodniczący KEP, abp Stanisław Gądecki – zastępca przewodniczącego oraz bp Stanisław Budzik – sekretarz generalny KEP.

X MIĘDZYNARODOWY KONGRES JÓZEFOLOGICZNY

/14.09.2009/

„Święty Józef – patron na nasze czasy” – to hasło mającego się odbyć na przełomie września i października X Międzynarodowego Kongresu Józefologicznego. Jego uczestnicy spotkają się przy sanktuarium św. Józefa w Kaliszu.

W roku bieżącym upływa 20 lat od wydania adhortacji apostolskiej Jana Pawła II „Redemptoris Custos”. Została ona poświęcona postaci św. Józefa i jego posłannictwu w życiu Chrystusa i Kościoła. Papież podkreślił w niej, że „postać Józefa z Nazaretu nabiera dla Kościoła naszych czasów szczególnej aktualności w związku z nowym tysiącleciem chrześcijaństwa” (RC 32). Te właśnie słowa są inspiracją tegorocznego X Międzynarodowego Kongresu Józefologicznego.

Kongres, który odbędzie się w dniach 27 września – 4 października w Kaliszu, wpisuje się w jubileusz 40-lecia istnienia i działalności Polskiego Studium Józefologicznego. Inicjatorem założenia studium józefologicznego był bp Antoni Pawłowski. Nie zdążył jednak urzeczywistnić swojego zamiaru, gdyż zginął tragicznie jesienią 1968 r. Rok później jego następcą, bp Jan Zaręba, formalnie erygował Studium Józefologiczne w Kaliszu dekretem z 24 września 1969 r. Zadaniem józefologii jest teologiczne zgłębianie opatrnościowej roli św. Józefa w historii zbawienia. Od chwili powstania Studium co roku odbywają się ogólnopolskie sympozja.

Kaliskie sanktuarium jest jednym z najważniejszych w świecie ośrodków kultu św. Józefa. Znajduje się tu cudowny wizerunek Świętego Józefa Kaliskiego. Do rozpowszechnienia kultu przyczynili się kapłani ocaleni w obozie w Dachau. Gdy pod koniec wojny Niemcy postanowili zlikwidować obóz koncentracyjny w Dachau, przebywający w obozie księża zwrócili się w modlitwie do św. Józefa. Złożyli ślub, że jeśli szczęśliwie przeżyją, będą co roku udawać się w pielgrzymce do kaliskiego sanktuarium, by dziękować za ocalenie św. Józefowi. Pielgrzymki księży – byłych więźniów z Dachau odbywają się co pięć lat. 29 kwietnia rokrocznie przeżywany jest tu jako Dzień Męczeństwa Duchowieństwa Polskiego w okresie drugiej wojny światowej.

Z kultem Świętego Józefa Kaliskiego ściśle związana jest jedna z najstarszych pieszych pielgrzymek w Polsce. Co ciekawe, wyrusza ona z Kalisza na Jasną Górę i z powrotem, a zatem niejako „od Józefa do Maryi i od Maryi

do Józefa”. W sanktuarium św. Józefa w każdy pierwszy czwartek miesiąca zanoszona jest przed obrazem Świętej Rodziny modlitwa w intencji rodzin i o obronę życia nienarodzonych. To odpowiedź na apel Jana Pawła II skierowany do Rodaków podczas wizyty w tym miejscu 4 czerwca 1997 roku.

Papież przypomniał wówczas także, że św. Józef jest wzorem dla każdego z nas. „Potrzeba tego świadectwa oddania - mówił. - Potrzeba go człowiekowi, często zagubionemu pośród fałszywych obietnic łatwego szczęścia. Potrzeba go w życiu rodzinnym, społecznym, kulturalnym, politycznym, aby wszyscy ludzie mogli w Synu Bożym odnaleźć źródło prawdziwej nadziei. Niech Święty Józef czczony w Kaliskim Sanktuarium stanie się dla nas wszystkich nauczycielem i duchowym przewodnikiem”.

Pierwszy Międzynarodowy Kongres Józefologiczny odbył się w 1970 r. w Rzymie, przy okazji obchodów setnej rocznicy ogłoszenia Ciesli z Nazaretu Opiekunem Kościoła. Tegoroczny odbędzie się w Kaliszu już po raz drugi, miasto to – ze względu na istnienie sanktuarium św. Józefa zwane Polskim Nazaretem – gościło uczestników sympozjum także w 1985 r. Wydarzeniem towarzyszącym wówczas kaliskiemu kongresowi była rekonstrukcja obrazu po kradzieży sukienek i koron z Cudownego Obrazu, której dokonano dwa lata wcześniej.

BISKUP SIEDLECKI

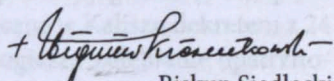
DEKRET

W związku z tym, że Ksiądz Proboszcz parafii p.w. św. Jakuba Apostoła w Pawłowicach, w piśmie z 17 czerwca 2009 r. zgłosił wątpliwość dotyczącą nazwy i siedziby parafii, w której pełni urząd, niniejszym postanawiam:

Zmienić dotychczasową nazwę „Parafia rzymskokatolicka p.w. św. Jakuba Apostoła w Pawłowicach” na nową, która będzie brzmiała „Parafia rzymskokatolicka p.w. św. Jakuba Apostoła w Piotrowicach”.

Powyższą decyzję podejmuję w następstwie zmian poczynionych przez władze państwowe, które przesunęły granice administracyjne miejscowości leżących na terytorium parafii. W wyniku tych zmian siedziba parafii znalazła się bowiem w obrębie miejscowości Piotrowice, nr 40 (co potwierdza wypis z rejestru gruntów oraz zaświadczenie z Urzędu Gminy w Stężycy).

Jednocześnie upoważniam Księdza Proboszcza do podjęcia odpowiednich kroków celem przeprowadzenia stosownej korekty w dokumentach kościelnych i państwowych.

Biskup Siedlecki

Kanclerz

Ks. Piotr Sawczuk

L.dz. 745/09

Siedlce, dnia 12 sierpnia 2009 r.

SŁOWO BISKUPA SIEDLECKIEGO NA 65 TYDZIEŃ MIŁOSIERDZIA

/28.09.2009/

Drodzy Diecezjanie!

„Otoczmy troską życie” to hasło 65 Tygodnia Miłosierdzia, który dzisiaj rozpoczynamy. To hasło jest aktualne szczególnie w naszych czasach, kiedy tak łatwo ulegamy różnym tendencjom i poglądom, kiedy tak często życie staje się wartością lekceważoną przez wiele środowisk Polaków. Kościół zawsze głosi słowem i czynem Ewangelię życia. Życie jest istotą Boga, dlatego życie jest święte. Dzieła charytatywne Kościoła stoją zawsze na straży życia i jego godności. Tylko Jezus nadaje naszemu życiu głębszy sens, wyprowadza je z ciasnoty tego świata i umieszcza w bezkresnej rzeczywistości Boga, wyprowadza je z doczesności i wprowadza w wieczność. Swoją troskę o człowieka, o jego zbawienie, jego życie wieczne, traktuje jako służbę. Dlatego mówi o sobie „Syn człowieczy nie przyszedł aby Mu służyło, lecz aby służyć i dać swoje życie na okup za wielu” (Mk 10,45). Jezus służy życiu i nas do tej służby wzywa.

Zarówno Kościół powszechny jak i wspólnota wierzących w Polsce wiele robi by głosić pochwałę życia i bronić je przed zakusami tych, którzy chcieliby je zniszczyć. Ogromne zasługi w dziele obrony życia ma sługa Boży Jan Paweł II. Jego Encyklika *Evangeliium Vitae* przypomina wszystkim ludziom dobrej woli, że życie ludzkie jest święte od poczęcia do naturalnej śmierci.

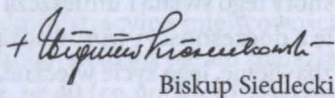
Pomimo wysiłków Kościoła i wydawałoby się oczywistej dla wszystkich ludzi prawdy, że życie ludzkie zasługuje na ochronę i szacunek, ciągle podnoszą się głosy zwolenników „cywilizacji śmierci”, którzy w zabijaniu istot ludzkich widzą jedno z podstawowych praw człowieka. Wydawałoby się, że przy obecnym stanie wiedzy medycznej, dla wszystkich jest jasnym, że życie człowieka rozpoczyna się w chwili poczęcia, że stare argumenty typu, iż człowiekiem jest się od chwili urodzenia lub od chwili, gdy posiada się świadomość, powinny zostać dawno zarzucone.

Tydzień Miłosierdzia stanowi doskonałą okazję do wyrażenia szczególnej troski o prawidłowy rozwój życia społecznego w naszej Ojczyźnie. Jest czasem podziękowania Bogu za dar życia i przyjęcie tego daru jako zadanie. Wielka wdzięczność należy się tym, którzy na co dzień opowiadają się za życiem i angażują się w obronę życia. Chodzi o świeckich apostołów życia, a zwłaszcza przedstawicieli wielu środowisk zaangażowanych w obronę życia nienarodzonych, instytucje organizujące tzw. „Okna Życia”, ludzi tworzących

ruch hospicyjny, pracowników i wolontariuszy profesjonalnych ośrodków pomocy społecznej, wolontariuszy ze szkolnych i parafialnych zespołów Caritas, grupy honorowych dawców krwi, a także wielką społeczność świata służby zdrowia. Dzięki świadectwu życia i miłosiernej posłudze tych ludzi, zmienia się z obojętnego na pozytywne nastawienie Polaków do życia, choroby, niepełnosprawności i śmierci.

W tegorocznym Tygodniu Miłosierdzia chcemy modlić się o umiłowanie życia ludzkiego w codzienności. Uczeń Chrystusa czerpie natchnienie i siłę do bycia świadkiem miłości miłosiernej przede wszystkim z Eucharystii, która jest „sakramentem miłości” (Sacramentum Caritatis, nr 90). Dlatego w poszczególne dni Tygodnia Miłosierdzia zapraszamy do szczególnej modlitwy i refleksji podczas Eucharystii.

+ —

Biskup Siedlecki

Siedlce, 25 września 2009 r.

**LIST BISKUPA SIEDLECKIEGO
ZBIGNIEWA KIERNIKOWSKIEGO ZAPRASZAJĄCY
NA VII SYMPOZJUM LITURGICZNE
DIECEZJI SIEDLECKIEJ**

/25.09.2009/

Czcigodni Bracia i Siostry,

Kapłani, Osoby konsekrowane i Wierni świeccy!

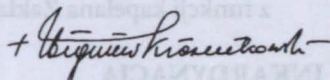
Po raz siódmy już zapraszam do udziału w Sympozjum Liturgicznym Diecezji Siedleckiej. W tym roku odbędzie się ono **24 października**, jak zwykle w Sali Wielofunkcyjnej przy kościele pw. św. Józefa w Siedlcach.

W naszych sympozyjach, poświęconych tematyce „Chrzest w życiu i misji Kościoła”, po omówieniu wielu zagadnień związanych z przygotowaniem do chrztu, na tegorocznym sympozjum zatrzymamy się na samym obrzędzie tego sakramentu. Spojrzymy w różnych aspektach na liturgię chrzcielną, by pełniej zrozumieć wymowę znaków, które są w niej stosowane, i by pojąć ich znaczenie dla chrześcijańskiego życia. Uwieńczeniem tego sympozjum będzie wspólne przeżycie Eucharystii, podczas której zostanie udzielony sakrament chrztu świętego. Liturgia będzie sprawowana w kościele pw. św. Józefa.

Jak zwykle, zapraszam do udziału w tym sympozjum przedstawicieli całej wspólnoty siedleckiego Kościoła – zarówno kapłanów, osoby konsekrowane, alumnów Wyższego Seminarium Duchownego, jak i wiernych świeckich. Proszę, aby z każdego dekanatu wydelegowano na sympozjum przynajmniej siedem osób. W skład wyznaczonego zespołu powinien wejść referent dekanalny ds. liturgii i jego świeccy pomocnicy oraz przynajmniej niektórzy absolwenci Diecezjalnej Szkoły Liturgicznej. Jeśli w dekanacie jest więcej osób zainteresowanych udziałem w sympozjum, proszę je również zaprosić, a liczbę dodatkowych uczestników podać do wiadomości Wydziału Duszpasterskiego. Będzie to dużym ułatwieniem w wymiarze organizacyjnym.

Do zaproszenia dołączam szczegółowy program sympozjum. Bardzo zachęcam do wzięcia udziału w tym spotkaniu i przewidzenia czasu na uczestniczenie w całości programu, zwłaszcza w liturgii Eucharystii.

Z pasterskim błogosławieństwem

Biskup Siedlecki

Siedlce, 22 września 2009 r.

ZMIANY WŚRÓD DUCHOWIEŃSTWA

- Ks. mgr lic. Marek **CHOMIUK** z dniem 14 września 2009 r. został zwolniony z funkcji asystenta kościelnego Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży Diecezji Siedleckiej i z członkostwa w Diecezjalnej Radzie Duszpasterstwa Młodzieży.
- Ks. mgr lic. Krzysztof **DOMAŃSKI** z dniem 25 września 2009 r. został mianowany wykładowcą teologii duchowości w WSD.
- Ks. mgr lic. Wojciech Zbigniew **HACKIEWICZ** z dniem 15 września 2009 r. został mianowany kierownikiem Działu Duszpasterstwa Młodzieży Kurii Diecezjalnej Siedleckiej, duszpasterzem akademickim w Siedlcach, asystentem kościelnym Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży i Diecezjalnego Instytutu Akcji Katolickiej oraz członkiem Rady Kapłańskiej, Diecezjalnej Rady Duszpasterskiej i Diecezjalnej Rady Duszpasterstwa Młodzieży.
- Ks. dr Paweł **KINDRACKI** z dniem 25 września 2009 r. został mianowany prowadzącym zajęcia z katechetyki w WSD.
- Ks. mgr lic. Tomasz **KOSTECKI** (junior) z dniem 25 września 2009 r. został mianowany prowadzącym zajęcia z teologii fundamentalnej w WSD.
- Ks. mgr lic. Waldemar Szczepan **MRÓZ** z dniem 25 września 2009 r. został mianowany wykładowcą liturgiki w WSD.
- Ks. mgr Jerzy **PRZYCHODZEŃ** z dniem 25 września 2009 r. został mianowany prowadzącym ćwiczenia liturgiczne na I i II roku studiów w WSD.
- Ks. mgr lic. Mirosław Roman **SIDORUK** z dniem 14 września 2009 r. został zwolniony z funkcji asystenta kościelnego Instytutu Akcji Katolickiej Diecezji Siedleckiej.
- O. Wojciech **KACZMAREK** OFMCap z dniem 1 sierpnia 2009 r. został mianowany kapelanem Zakładu Karnego we Włodawie.
- O. Stefan **MAJKOWSKI** OFMCap z dniem 31 lipca 2009 r. został zwolniony z funkcji kapelana Zakładu Karnego we Włodawie.

INKARDYNACJA

- Ks. mgr Piotr **PIĘTKA**, kapłan archidiecezji białostockiej, z dniem 18 lipca 2009 r. został inkardynowany do diecezji siedleckiej.

ODZNACZENIA PAPIESKIE

/przyznane 25.04.2009 r./

Pralatem honorowym Jego Świątobliwości został:

Ks. Henryk Hołoweńko

Kapelanami honorowymi Jego Świątobliwości zostali:

Ks. Jan Jaworski

Ks. Stanisław Pawluczuk

Odznaczenie *Pro Ecclesia et Pontifice* otrzymała:

P. Bogumiła Szelağ

Odznaczenie *Benemerenti* otrzymali:

P. Krystyna Czarnocka

P. Bogusława Gora

P. Tadeusz Gora

P. Ewa Kaczyńska

P. Elżbieta Mędziło

P. Franciszek Lipiec

P. Stanisław Mazuruk

P. Ludwik Przesmycki

P. Stefan Wiśniewski

ODZNACZENIE DIECEZJALNE przyznane 16.08.2009 r.

Ks. Mieczysław Milczarczyk został mianowany kanonikiem gremialnym Kapituły Kolegiackiej p.w. MB Królowej Rodzin w Parczewie.

KOMUNIKATY KURII

ZEBRANIE KSIĘŻY DZIEKANÓW

/30.09.2009/

L. dz. 1053/09

Siedlce, dnia 30 września 2009 r.

Czcigodni Księża Dziekani,

pragnę uprzejmie poinformować, że dnia 8 października 2009 r. (w czwartek), o godz. 1000, w gmachu Centrum Charytatywno-Duszpasterskiego w Siedlcach, odbędzie się zebranie Księży Dziekanów. Serdecznie zapraszamy.

Z wyrazami szacunku

Kanclerz

Ks. Piotr Sawczuk

INKARDYNACJA

Ks. mgr Piotr PIETKA, kapłan archidiecezji białostockiej, z dniem 13 lipca 2009 r. został inkardynowany do diecezji siedleckiej.

DIECEZJALNA LIGA PIŁKI NOŻNEJ

/29.09.2009/

Drodzy Księża Diecezji Siedleckiej !

Pragniemy rozpocząć rozgrywki Diecezjalnej Ligi Piłki Nożnej, którymi w tym roku w porozumieniu z Diecezjalnym Duszpasterzem Sportowców będzie kierował ks. Tomasz Denicki - Diecezjalny Duszpasterz Służby Liturgicznej. Tegoroczne zmagania sportowe ministrantów i lektorów będziemy rozgrywać w hali, systemem turniejowym. W związku z tym zapraszamy do współpracy wszystkich kapłanów, którzy chcieliby włączyć się w tą akcję.

Zasady rozgrywek:

1. W Lidze mogą brać udział drużyny parafialne złożone wyłącznie ze służby liturgicznej (ministranci, lektorzy) [Bardzo prosimy o poważne potraktowanie tego punktu regulaminu, aby Liga była okazją docenienia osób aktywnie włączających się w życie parafii]. Drużyna może liczyć do 9 zawodników.
2. Liga będzie rozgrywana w trzech kategoriach wiekowych: 1. Szkoła podstawowa (ur. do 1997); 2. Gimnazjum (ur. do 1994). 3. Szkoła ponadgimnazjalna (ur. do 1990r.)
3. Opłata startowa 80zł od drużyny przeznaczona na puchary i nagrody. (pamiątkowe nagrody dla wszystkich uczestników rozgrywek)
4. Zgłoszenia do 18.X.2009 (Zgłoszenie powinno zawierać: Nazwa Parafii, imię i nazwisko opiekuna, imiona i nazwiska zawodników-adres oraz datę urodzenia)
5. System rozrywek uzależniony jest od ilości zgłoszonych drużyn i zostanie ustalony na spotkaniu, na które zapraszamy wszystkich zainteresowanych kapłanów - 19 października o godz. 20.00 w Komarówce Podlaskiej.

Planowany system rozgrywek:

I faza - turnieje w regionach

II faza - 2 turnieje półfinałowe

III faza - Turniej finałowy

6. Każda drużyna dokonuje ubezpieczenia we własnym zakresie.

Przepisy porządkowe

Liczba grających zawodników 4 + bramkarz. Ilość zmian dowolna, zmiany „hokejowe”. Obowiązuje obuwie miękkie. Zasady gry wg przepisów PZPN (aut boczny wykonywany nogą, bezpośrednio z autu nie ma bramki)

Obowiązują kary minutowe (karane w sposób szczególny jest zachowanie sprzeczne z duchem chrześcijańskiej rywalizacji sportowej – przekleństwa, klótnie z sędzią, itp.)

Czas gry w zależności od ilości zgłoszonych drużyn.

Organizator zastrzega sobie wyłączność interpretacji niniejszego Regulaminu oraz jako jedyny ma prawo regulować wszelkimi sprawami nie objętymi niniejszym Regulaminem.

Odpowiedzialny za turniej: ks. Tomasz Denicki - tel. 511 314 267

Zgłoszenia oraz szczegółowe informacje:

ks. Andrzej Karwowski - tel. 664 716 100

akarwowski@siedlce.opoka.org.pl

KOMUNIKAT WYDZIAŁU DUSZPASTERSKIEGO

/23.09.2009/

Czcigodni Księża !

1. Rozpoczynamy kolejny rok pracy nad diecezjalnym programem duszpasterskim „Chrzest w życiu i misji Kościoła”. W tym roku będziemy rozważali treści z drugiego zeszytu katechez „Reakcja Boga na grzech – obietnica i przymierza”. Schemat realizacji programu jest taki sam jak w roku ubiegłym. Najbliższe spotkanie odbędzie się we wszystkich rejonach w dniu **3 października**.

Rejon siedlecki – spotkanie w gmachu WSD w Opolu Nowym, **godz. 9:00**.

Rejon bialski – spotkanie w budynku I Liceum Ogólnokształcącego im. Józefa Ignacego Kraszewskiego w Białej Podlaskiej przy ulicy J.I. Kraszewskiego, **godz. 10:00**.

Rejon garwoliński – spotkanie w budynku Katolickiego Liceum Ogólnokształcącego w Garwolinie, **godz. 10:00**.

Rejon parczewski – spotkanie w budynku Publicznego Gimnazjum w Parczewie ul. Spółdzielcza, **godz. 10:00**.

Na spotkanie zaproszeni są **wszyscy Księża Proboszczowie**, referenci liturgiczni i co najmniej 2. osoby świeckie z każdej parafii. Bardzo prosimy o zabranie ze sobą Pisma Św., notatnika, oraz zeszyt II katechez. Kolejne spotkanie w rejonach planowane jest na 14 listopada.

2. Zgodnie z uchwałą Konferencji Episkopatu Polski, co roku prowadzone są badania niedzielnych praktyk religijnych. W związku z tym w imieniu Instytutu Statystyki Kościoła Katolickiego SAC zwracam się z uprzejmą prośbą o przeprowadzenie takich badań w dniu **11 października** według instrukcji zawartej w załączonym formularzu. Formularze należy przesłać na adres Wydziału Duszpasterskiego do końca listopada br.

3. Jeszcze raz proszę księży o dostarczenie do końca września wypełnionych formularzy dotyczących 40-godzinnego nabożeństwa.

Z Chrystusowym pozdrowieniem :

ks. dr Marek Paluszkiewicz

Dyrektor Wydziału Duszpasterskiego

L. dz. 1038/09 Siedlce, dnia 23.09.2009 r.

TROSKA O RODZINĘ ZABEZPIECZENIEM ŹRÓDEŁ ŻYCIA

/25.09.2009/

W najbliższą sobotę i niedzielę 26 i 27 września na Jasnej Górze odbędzie się XXV pielgrzymka Małżeństw i Rodzin. Celem pielgrzymowania do Sanktuarium Narodu Polskiego jest zawierzenie polskich rodzin Najlepszej z Matek., Królowej Polski. Czas pielgrzymowania jest okazją do podjęcia refleksji nad kondycją naszych rodzin.

W tym roku w czerwcu biskupi polscy przygotowali ważny dokument poświęcony życiu rodzinnemu pt. „Służyć prawdzie w małżeństwie i rodzinie”. Biskupi piszą w nim, iż troska o życie musi dotyczyć zabezpieczenia źródeł życia, którym jest niewątpliwie rodzina. „Spojrzenie Kościoła na przyszłość miłości, małżeństwa i rodziny w Polsce i w świecie jest rzeczywiście pełne ufności, ponieważ „życie zwycięży: ta nadzieja nie może nas zawieść. Tak, życie zwycięży, ponieważ po stronie życia stoi prawda, dobro, radość, prawdziwy postęp. Po stronie życia stoi Bóg, który miłuje życie i obficie nim obdarza” – piszą biskupi, przywołując słowa Jana Pawła II. Szczególną formą zaangażowania się w służbę „Ewangelii życia” jest adopcja dzieci, rodzicielstwo zastępcze, prowadzenie rodzinnego pogotowia opiekuńczego bądź rodzinnego domu dziecka”.

Myślenie przez pryzmat rodziny musi stać się kluczem przy planowaniu i podejmowaniu działań duszpasterskich w parafii. „Przede wszystkim trzeba pomóc małżonkom odkryć piękno i wielkość ich powołania, by zapragnęli nim żyć w całej pełni. Równocześnie trzeba pomóc zagrożonym małżeństwom wrócić do pierwotnej miłości, a pozostałe uchronić od niebezpieczeństw. Trzeba wreszcie, aby młodzi, którzy dopiero wchodzi w życie, zrozumieli, że muszą „od siebie wymagać” przede wszystkim wtedy, gdy przychodzi miłość i gdy myślą o małżeństwie i rodzinie” – czytamy w dokumencie. Szczególne zadanie spoczywa na kapłanach, którzy powinni pomagać rodzinom w przeżywaniu Eucharystii, która jest źródłem i szczytem duchowości małżeńskiej. Winni też zachęcać małżonków do wspólnej modlitwy, która nie jest zadaniem przerastającym siły człowieka ale skuteczną i konieczną pomocą w umacnianiu jedności i miłości małżeńskiej.

Zachęcając do udziału w pielgrzymce rodzin na Jasną Górę proszę o modlitwę za rodziny w naszych parafiach i rodzinach. Niech ta modlitwa będzie wyrazem solidarności całego Kościoła za tę podstawową wspólnotę życia i miłości, którą jest rodzina.

Ks. dr Jacek Sereda
Kierownik Wydziału Duszpasterstwa Rodzin

I KATECHEZA W IV REJONACH W RAMACH REALIZACJI DIECEZJALNEGO PROGRAMU „CHRZEST W ŻYCIU I MISJI KOŚCIOŁA”

/21.09.2009/

W sobotę 3 października w IV rejonach diecezji (Siedlce – WSD Opole Nowe, Biała Podl., Parczew i Garwolin) odbędzie się pierwsza z czterech katechez w ramach realizacji diecezjalnego programu duszpasterskiego „Chrzest w życiu i misji Kościoła”. W tym roku duszpasterskim będziemy rozważali treści II zeszytu katechez „Reakcja Boga na grzech-obietnica i przymierza”. Zapraszamy wszystkich księży proboszczów, referentów liturgicznych oraz osoby świeckie do udziału w tej formie zgłębiania tajemnicy chrztu świętego w świetle Objawienia dostępnego dla nas na kartach Pisma świętego oraz w nauczaniu Kościoła. O szczegółach spotkania odnośnie każdego rejonu poinformujemy w najbliższym czasie.

Ks. Marek Paluszkiwicz

**KONFERENCJA KSIĘŻY WIKARIUSZY,
PREFEKTÓW ORAZ PRACUJĄCYCH
W DUSZPASTERSTWIE POZAPARAFIALNYM**

/21.09.2009/

W najbliższą sobotę 26 września w gmachu Wyższego Seminarium Duchownego w Opolu Nowym odbędzie się spotkanie Biskupa Siedleckiego Zbigniewa Kiernikowskiego z księżmi wikariuszami, prefektami oraz pracującymi poza duszpasterstwem parafialnym. Spotkanie rozpocznie się Liturgią Godzin (modlitwą przedpołudniową). W związku z tym prosimy księży o zabranie tekstów Liturgii Godzin. Początek spotkania o godz. 10.00.

Ks. Marek Paluszkiewicz

**I ROCZNICA ŚMIERCI
J.E. KSIĘDZA BISKUPA JANA MAZURA**

/17.09.2009/

W sobotę 26 września przypada I rocznica śmierci J.E. Księdza Biskupa Jana Mazura. Z tej racji w Katedrze siedleckiej o godz. 18.00 rozpocznie się Msza św., której przewodniczył będzie Biskup Siedlecki Zbigniew Kiernikowski. Zapraszamy wszystkich wiernych do uczestnictwa w Eucharystii, a kapłanów do koncelebry.

Ks. Marek Paluszkiewicz

INFORMACJE WYDZIAŁU NAUCZANIA DLA KSIĘŻY PROBOSZCZÓW

/15.09.2009/

Informacje Wydziału Nauczania przekazane Księżom Proboszczom na Konferencji Diecezjalnej (Siedlce 16.09.2009r.)

1. W drugiej połowie sierpnia Wydział Nauczania przeprowadził sześć spotkań rejonowych dla katechetów przed rozpoczęciem nowego roku szkolnego. W imieniu katechetów i Wydziału Nauczania pragnę podziękować Księżom Dziekanom i Proboszczom, którzy - jak zawsze - tak i tym razem byli gościnnymi gospodarzami tych spotkań. Dziękuję także Dekanalnym Wizytatorom katechezy, którzy przewodniczyli celebracjom eucharystycznym w ramach tych sierpniowych spotkań.

2. W roku 2009 - podobnie jak przed rokiem - katecheci świeccy naszej diecezji uczestniczą w swoich rekolekcjach w Diecezjalnym Domu Rekolekcyjnym. W roku ubiegłym przeprowadziliśmy pięć turnusów, zaś w tym roku były już trzy turnusy, a dwa kolejne są już rozplanowane (18-20.09.2009r. i 13-15.11.2009r.). Dziękuję Księżom, którzy te rekolekcje prowadzili, jak i tym, którzy je będą prowadzić. Dziękuję także Księżom Proboszczom, którzy w mniejszym lub większym stopniu partycypują w rekolekcyjnych kosztach swoich katechetów, dając tym samym czytelne świadectwo odpowiedzialności własnej oraz odpowiedzialności swoich parafialnych wspólnot za formację szkolnych nauczycieli i wychowawców wiary.

3. Dnia 25.09.2009r. pod przewodnictwem Biskupa Siedleckiego odbędzie się posiedzenie Diecezjalnej Rady Katechetycznej. Spotkanie rozpocznie się o godzinie 10.00 w CChD w Siedlcach.

4. Dnia 17.10.2009r. odbędzie się kolejne, a pierwsze w tym roku szkolnym, Diecezjalne spotkanie Biskupa Siedleckiego z katechetami zakonnymi i świeckimi naszej diecezji. Spotkanie rozpocznie się o godzinie 10.00 w sali wielofunkcyjnej przy parafii św. Józefa w Siedlcach.

5. Księżom Dziekanom, Księżom Wizytatorom katechezy oraz Księżom Proboszczom pragnę przypomnieć o jesiennych DDK. Potrzeba i formuła tych spotkań była przybliżana już wielokrotnie, a sprawozdania z ubiegło-

rocznych DDK znajdują się na naszej stronie wydziałowej w Kalendarium formacyjnym.

6. Po dzisiejszym obiedzie zapraszam Dekanalnych Wizytatorów katechezy na doroczne - tym razem skrócone – spotkanie związane z organizacją nadzoru katechetycznego w nowym roku szkolnym. W naszym katechetycznym kalendarium spotkanie to było zaplanowane na 17.09.2009r. czyli na jutro, lecz skoro księża są już dzisiaj na konferencji proboszczowskiej, więc wykorzystamy dzisiejszą obecność księży wizytatorów.

7. Na naszej stronie internetowej w Komunikatach znajdują też Księża sprawozdanie z pracy naszego Wydziału Nauczania za rok szkolny 2008/2009.

8. Ze względu na ostatnie zmiany proboszczowskie zaistniała konieczność mianowania nowych dekanalnych wizytatorów katechezy. Ks. dziekan Krzysztof Czyrka przechodząc z Wisznic do Ryk zakończył jednocześnie posługę wizytatora katechezy w dekanacie wisznickim, a Biskup Siedlecki nowym wizytatorem katechezy w tym dekanacie mianował Księdza dziekana Sławomira Olopiaka. Ks. Zbigniew Szczepańczyk przechodząc na emeryturę zakończył jednocześnie posługę wizytatora katechezy w dekanacie łosickim, a Biskup Siedlecki nowym wizytatorem katechezy w tym dekanacie mianował ks. Krzysztofa Uścińskiego proboszcza parafii Górki. Ks. Marek Paluszkiwicz otrzymując nominację na dyrektora Wydziału Duszpasterskiego Diecezji Siedleckiej zakończył jednocześnie posługę wizytatora katechezy w dekanacie siedleckim, a Biskup Siedlecki nowym wizytatorem katechezy w tym dekanacie mianował ks. Pawła Kindrackiego prefekta WSD Diecezji Siedleckiej. Przeniesionym Księżom Wizytatorom w imieniu katechetów diecezji siedleckiej i Wydziału Nauczania Kurii Diecezjalnej dziękuję za owocną współpracę. Nowo mianowanym Księżom Dziekanom oraz Księżom Wizytatorom życzę gorliwego pełnienia przyjętej posługi, związanej nierozłącznie z troską o katechezę w dekanatach naszej diecezji.

9. W ostatnim okresie czyli już po zakończeniu roku szkolnego Bóg odwołał do siebie dwie panie katechetki: śp. Elżbietę Woźniak ze Stoczka Łukowskiego i śp. Barbarę Baran z Garwolina. Polecając ich posługę katechetyczną i całe ich życie Miłosierdziu Bożemu, bardzo serdecznie dziękuję Księżom i Katechetom, którzy uczestniczyli w celebracji Mszy świętej za nasze zmarłe Panie Katechetki.

10. Przy Komisji Wychowania Katolickiego Konferencji Episkopatu Polski został powołany zespół, którego zadaniem jest nowelizacja zarówno PPK, jak i programu nauczania religii, tzw. zielonego. Harmonogram prac zespołu przewiduje, że już jesienią będzie gotowa odnowiona Podstawa programowa katechezy, a po zatwierdzeniu jej przez Episkopat, w ciągu kilku miesięcy zostanie odnowiony program. Zmiany te pociągną za sobą wymianę podręczników. Jednakże wymiana ta – konieczna i z powodu zmiany czasu I Komunii Świętej, i z powodu zmieniającej się sytuacji społecznej w Polsce – będzie wprowadzana sukcesywnie. Przyjęty harmonogram zakłada wydrukowanie pierwszych podręczników nowych serii dla poszczególnych etapów edukacyjnych na 1 IX 2012 roku. W okresie przejściowym przewiduje się, że będą współistnieć programy i podręczniki katechetyczne stare i nowe.

11. Podobnie jak przed rokiem zachęcam Księży do lektury dokumentów Zadania księdza proboszcza w odniesieniu do katechezy oraz Misja do nauczania. Dokumenty te znajdują się na naszej wydziałowej stronie internetowej. Z dokumentu Zadania księdza proboszcza w odniesieniu do katechezy pragnę przywołać dwa fragmenty: „Ksiądz proboszcz powinien uzgodnić z Wydziałem Nauczania spotkanie egzaminacyjne dla kandydatów do sakramentu bierzmowania; na tę katechezę prowadzoną przez wizytatora diecezjalnego zaprosić wszystkich katechetów uczących młodzież przygotowującą się do przyjęcia sakramentu dojrzałości chrześcijańskiej, a także uczestniczyć w spotkaniu, które jest kurialną wizytacją księdza odpowiadającego za proces formacyjny wspomnianej grupy młodzieży. Ksiądz proboszcz powinien także zapraszać wizytatorów dekanalnych, a w odniesieniu do neoprezbiterów i w innych szczególnych przypadkach także wizytatorów diecezjalnych na hospicje i wizytacje katechetów szkolnych oraz uczestniczyć wraz z wizytatorem w powyższych formach nadzoru”. Mam nadzieję, że uważna lektura drugiego wskazanego dokumentu Misja do nauczania rozwieje wiele wątpliwości oraz znacznie usprawni procedurę otrzymywania od Biskupa Siedleckiego misji do nauczania religii w przedszkolach i szkołach na terenie naszej diecezji.

12. Na dzisiejszą konferencję przygotowałem też dwa nowe opracowania, które znajdą Księża na wydziałowej stronie internetowej (www.katecheza.diecezja.siedlce.pl). Jedno opracowanie to Podstawowe dane o katechetach duchownych uczących w szkołach na terenie diecezji siedleckiej w roku szkolnym 2008/2009, zaś drugie to Udzielanie misji do nauczania religii w szkole – refleksja dyrektora Wydziału Nauczania oparta na doświadcze-

niach z początku roku szkolnego 2009/2010. Ufam, że Księża znajdą czas na dołączenie tych opracowań do parafialnej dokumentacji katechetycznej. Na naszej dzisiejszej konferencji przywołam jedynie po krótkim fragmencie z tych opracowań. Pełny tekst tych dwóch nowych opracowań można znaleźć na stronie internetowej Wydziału Nauczania w tzw. Komunikatach, a dokładniej w komunikacie Konferencja diecezjalna dla księży proboszczów (16.09.2009r.).

Z wyrazami szacunku

Ks. dr Krzysztof Baryga
Dyrektor Wydziału Nauczania

IV TURNUS REKOLEKCJI DLA KATECHETÓW

/14.09.2009/

W roku 2009 rekolekcje dla katechetów diecezji siedleckiej przeprowadzane są w Domu Rekolekcyjnym w Wyższym Seminarium Duchownym Diecezji Siedleckiej w Nowym Opolu przy ul. Seminaryjnej 26. Na czwarty turnus zaproszonych zostało 60 katechetów. Rekolekcjom w dniach od 18 do 20 września będzie przewodniczył ks. dr Andrzej Adamski wykładowca w Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie oraz asystent kościelny w Redakcji „Echa Katolickiego”. Program rekolekcji „Najważniejszy cel człowieka” jest następujący:

Piątek (18.09.2009)

- 16.00 – Przyjazd katechetów
- 17.00 – Konferencja I
- 18.00 – Kolacja
- 19.00 – Nieszpory i konferencja II
- 20.00 – Adoracja Najświętszego Sakramentu
- 21.00 – Kompleta

Sobota (19.09.2009)

- 8.00 – Jutrznia
- 8.30 – Śniadanie
- 9.30 – Konferencja III
- 11.00 – Medytacja indywidualna
- 12.30 – Obiad
- 15.00 – Przygotowanie do sakramentu pokuty – Celebracja sakramentu pokuty
- 17.00 – Eucharystia
- 18.00 – Kolacja
- 19.30 – Spotkanie integracyjne przy herbacie

Niedziela (20.09.2009)

- 8.00 – Jutrznia
- 8.30 – Śniadanie
- 9.15 – Konferencja IV
- 11.00 – Eucharystia
- 12.30 – Obiad i zakończenie rekolekcji

Więcej informacji na temat rekolekcji proszę szukać w Komunikatach na stronie internetowej Wydziału Nauczania www.katecheza.diecezja.siedlce.pl

ks. dr Krzysztof Baryga
Dyrektor Wydziału Nauczania

SPOTKANIE BISKUPA SIEDLECKIEGO Z KAPŁANAMI

/11.09.2009/

W środę 16 września w gmachu Wyższego Seminarium Duchownego w Nowym Opolu o godz. 10:00 rozpocznie się spotkanie Księdza Biskupa Ordynariusza z kapłanami. Na to spotkanie zaproszeni są wszyscy księża proboszczowie.

Program spotkania:

1. LITURGIA GODZIN – modlitwa przedpołudniowa (*prosimy mieć teksty Liturgii Godzin*)
  2. SŁOWO WSTĘPNE Księdza Biskupa Zbigniewa Kiernikowskiego
  3. WYSTĄPIENIA przedstawicieli poszczególnych wydziałów Kurii Diecezjalnej oraz innych jednostek
  4. KSIĄDZ BISKUP ZBIGNIEW KIERNIKOWSKI
  5. OBIAD (około 12:30)
- * Po obiedzie około 13.15: spotkanie Księdza Biskupa ze wszystkimi dekanalnymi ojcami duchownymi
- * Po obiedzie około 13.15: szkolenie dla księży proboszczów z powiatów siedleckiego i węgrowskiego odnośnie funduszy unijnych

Ks. Marek Paluszkiewicz

**KONKURS DLA MŁODZIEŻY NASI BLISCY,
„NASZE DZIEJE, NASZA PAMIĘĆ – STRATY OSOBOWE
I OFIARY REPRESJI POD OKUPACJĄ NIEMIECKĄ”**

/03.09.2009/

W ramach obchodów 70. rocznicy wybuchu II wojny światowej Fundacja „Polsko-Niemieckie Pojednanie” ogłasza: **Konkurs dla młodzieży - Nasi bliscy, nasze dzieje, nasza pamięć – Straty osobowe i ofiary represji pod okupacją niemiecką**

Patronat honorowy nad konkursem objęli: Katarzyna Hall Minister Edukacji Narodowej, Władysław Bartoszewski Pełnomocnik Prezesa Rady Ministrów ds. Dialogu Międzynarodowego, Janusz Kurtyka Prezes Instytutu Pamięci Narodowej, Andrzej Przewoźnik Sekretarz Rady Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa, Sławomir Radoń Naczelny Dyrektor Archiwów Państwowych, Bogdan Zdrojewski Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Konkurs ma charakter ogólnopolski i jest adresowany do młodzieży gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych. Uczestnikami konkursu mogą być klasy, samorządy uczniowskie, kółka historyczne w szkołach, domach kultury, drużyny harcerskie i inne organizacje młodzieżowe.

Konkurs polega na zebraniu przez młodzież przy pomocy specjalnie przygotowanych ankiet wszelkich danych o osobach pomordowanych i prześladowanych pod okupacją niemiecką w latach 1939-1945.

Zadaniem młodzieży jest poznanie historii II wojny światowej w swoim najbliższym środowisku i dotarcie do informacji o prześladowanych członkach najbliższej rodziny, krewnych, sąsiadach (również ze szczególnym uwzględnieniem represjonowanych uczniów, absolwentów i nauczycieli poszczególnych szkół).

Zebrane dane (wypełnione ankiety) należy przekazać do realizatora programu „Straty osobowe i ofiary represji pod okupacją niemiecką”, tj. do Fundacji „Polsko-Niemieckie Pojednanie” (ul. Krucza 36, 00-921 Warszawa). Laureatem konkursu zostanie szkoła (organizacja młodzieżowa), która zgromadzi i przekaże Fundacji największą ilość ankiet dotyczących osób represjonowanych wraz z kopiami lub spisem materiałów źródłowych.

* * *

W latach II wojny światowej Polska poniosła ogromne straty zarówno ludnościowe jak i materialne. Przyjmuje się, że w latach 1939-1945 zginęło

około 6 milionów polskich obywateli, znacznie większa ich liczba poddana została różnego rodzaju represjom, takim jak: pobyt w więzieniach, obozach koncentracyjnych, gettach, obozach jenieckich, wypędzenie z własnego domu i deportacje do pracy przymusowej.

W każdej polskiej rodzinie przechowywana jest pamięć o bliskich, krewnych, przyjaciółach, znajomych lub sąsiadach, którzy zginęli lub byli represjonowani w latach II wojny światowej. Ich nazwiska i losy przeważnie znane są w lokalnych środowiskach, często pamiętają o nich tylko członkowie najbliższych rodzin.

Dziś, w 70 lat po wybuchu wojny jedynie wspólnym wysiłkiem możemy sprawić, aby osoby te nie zostały zapomniane, a pamięć o każdym z nich stała się częścią wspólnej pamięci narodowej.

Realizacji tego zadania służy program „Straty osobowe i ofiary represji pod okupacją niemiecką”, który współtworzą wszystkie instytucje i osoby posiadające wiedzę o ofiarach i prześladowaniach niemieckich wobec obywateli polskich w latach 1939-1945. W trakcie realizacji programu powstaje ogromna, dostępna w Internecie na stronie www.straty.pl, imienna bazy danych zawierająca nazwiska osób pomordowanych, poległych oraz innych ofiar prześladowań niemieckich.

Ważne jest, aby wkład w budowę tej bazy wniosła również polska młodzież. Najważniejszym celem konkursu jest więc zaktywizowanie młodzieży do uzupełnienia istniejącej bazy o nieznane dotychczas nazwiska. Ponieważ dotychczasowe szacunki strat koncentrowały się przede wszystkim na ilości ofiar, nasz konkurs ma pomóc przywrócić nazwiska wszystkim możliwym dziś do zidentyfikowania ofiarom, będącym we wrześniu 1939 roku obywatelami II RP. Chcemy, żeby polskie ofiary nie pozostały anonimowe. Jednocześnie pragniemy zainteresować młodzież losami swoich rodzin, najbliższych sąsiadów i społeczności lokalnych. Kontakt ze świadkami historii - osobami, które pamiętają wydarzenia II wojny światowej, pomoże w nawiązaniu więzi międzypokoleniowej i uwrażliwi młode osoby na przeżycia i potrzeby starszego pokolenia. Zebrane w ramach programu dane przyczynią się dodatkowo do zilustrowania topografii zbrodni nazistowskich wobec wszystkich obywateli państwa polskiego w granicach z września 1939 roku.

Szczegółowe informacje o konkursie (w tym regulamin i informacja o nagrodach) są dostępne na stronie internetowej Fundacji „Polsko-Niemieckie Pojednanie” www.fnpn.pl oraz programu „Straty osobowe i ofiary represji pod okupacją niemiecką” www.straty.pl.

III TURNUS REKOLEKCJI DLA KATECHETÓW

/01.09.2009/

W roku 2009 rekolekcje dla katechetów diecezji siedleckiej przeprowadzane są w Domu Rekolekcyjnym w Wyższym Seminarium Duchownym Diecezji Siedleckiej w Nowym Opolu przy ul. Seminaryjnej 26. Na trzeci turnus zaproszonych zostało 58 katechetów. Rekolekcjom w dniach od 11 do 13 września będzie przewodniczył ks. prałat dr Mieczysław Głowacki. Program rekolekcji „Bóg nas umiłował i miłuje aż do końca - On jest naszą nadzieją” /Spe salvi, 27/ jest następujący:

PIĄTEK (11.09.2009)

17:00 - Nieszpory i konferencja I

18:00 - Kolacja

19:30 - Różaniec

SOBOTA (12.09.2009)

8:30 - Śniadanie

9:30 - Konferencja II

11:00 - Droga Krzyżowa

12:30 - Obiad

15:00 - Sakrament pokuty

17:00 - Nieszpory

18:00 - Kolacja

19:00 - Modlitwa wieczorna

20:15 - Film „Katyni”

NIEDZIELA (13.09.2009)

8:30 - Śniadanie

9:30 - Konferencja III

11:00 - Eucharystia

12:30 - Obiad

Więcej informacji na temat rekolekcji proszę szukać w Komunikatach na stronie internetowej Wydziału Nauczania www.katecheza.diecezja.siedlce.pl

ks. dr Krzysztof Baryga
Dyrektor Wydziału Nauczania

DODATEK

Ks. Roman Krawczyk
Akademia Podlaska

BIBLIA W TWÓRCZOŚCI ADAMA MICKIEWICZA

Biblia jest obecna w całej romantycznej poezji, zarówno w jej zawartości ideowej, jak i w literackich środkach wyrazu. Poeci świadomie wykorzystują jej niewyczerpane zdoła bogactwa i za ich pomocą wyrażają własne treści duchowe i swoje poglądy etyczne, filozoficzne, antropologiczne. Biblia jako źródło inspiracji poetyckiej dostarczała twórcom tworzywa tak dla fabuły, tematu, postaci bohatera, jak i dla stylu i języka. W szczególny sposób można to odnieść do twórczości poetyckiej Adama Mickiewicza. Jak napisał J. A. Teslar: „Z Biblii pochodziło to światło, oświecające poetę, od jego wnętrza, nadające jego duchowemu obliczu i jego nadziejom rysy nadziemskie, i czyniące zeń owego Człowieka Wiecznego, o którym mówił, nieświadom, że on sam nim jest.”

Przystępując do analizy tematu: Biblia w twórczości Adama Mickiewicza² nakreślimy wpieryw ogólną charakterystykę twórczości Mickiewicza jako poety „Dobra i wiary w człowieka” (1), a następnie przedstawimy ogólny zarys biblijnych źródeł i biblijnych inspiracji jego twórczości (2).

1. Adam Mickiewicz - poeta Dobra i wiary w człowieka

W świadomości ogółu czytelników i badaczy literatury Mickiewicz funkcjonuje nie tylko jako nauczyciel narodu, co zawiera się w powszechnie nadawanym mu tytule wieszczca, ale także jako poeta - moralista. Tak twórczość Mickiewicza odczytują jego najznakomitsi interpretatorzy. Czesław Zgorzelski napisał: „Niewielu chyba poetów naszej literatury umiało tak urzekająco ukazać szlachetne piętno czystości i cały blask wzniosłości moralnej człowieka, który potrafi być godny siebie. W świecie poezji Mickiewicza rządzi zawsze prawo nakazów etycznych, z którymi nie może być żadnych kompromisów ani paktowań”³. W. Borowy

¹ J. A. Teslar, *Biblia w życiu i twórczości Mickiewicza*, Odbitka z książki zbiorowej *Adam Mickiewicz 1855-1955*, Polskie Towarzystwo Naukowe, Londyn 1985, s. 282.

² Zob. hasło: *Biblia w literaturze*, w: *Encyklopedia Katolicka* T. 2, Lublin 1976, kol. 431-450.

³ Cz. Zgorzelski, *O sztuce poetyckiej Mickiewicza. Próby zbliżeń i uogólnień*, Warszawa 1976, s. 138.

z kolei konstatuje, że Mickiewicz „będzie zawsze konsekwentnie przeciwny kultowi siły fizycznej, nienawiści, zemście i kłamstwu, zawsze będzie wrażliwy na tę moc, której nie da się zniszczyć nawet przemocą zadając śmierć”⁴. Dlatego część trzecią „Dziadów” Jacek Salij nazywa dramatem „o wyższości siły moralnej nad przemocą”⁵.

Taką ocenę Mickiewicza znajdujemy też u Stanisława Pigionia, który pisze, iż „należy mieć na uwadze ten wniesiony przez Mickiewicza do sprawy ogrom wiary w możliwość przeistoczenia człowieka i świata, wiary heroicznej, która syci się sama z siebie, a której jak płomień z oliwy, ani wicher, ani woda, ani ostre przeciwności, ani grząska niemrawość świata zgasić nie zdołają”⁶.

Taka postawa Mickiewicza wyłaniająca się z jego twórczości rzutuje na bohaterów jego dzieł. Jak napisał Z. Libera: „U Mickiewicza nie ma ludzi z gruntu złych i nikczemnych, nie ma zdrajców z urodzenia. Są tylko źle skierowane namiętności ludzkie, nad którymi należy panować i które trzeba przenieść we właściwe łożyska. Człowiek może błędzić i błędy te mogą nieść ze sobą bardzo poważne konsekwencje, można je jednak przewyciężyć i wyjść z nich z honorem i godnością”⁷. Cytowany już Czesław Zgorzelski pisze: „Bohater Mickiewicza to... ktoś obdarzony tęsknotą ku wartościom trwałym, idealnym: ku temu, co jest niezmiennie i wieczne”⁸.

Zdaniem Z. Libery: „Z bohaterów Mickiewicza promieniuje jakaś ogromna energia duchowa, która mimo ich tragicznych załamań i upadków napawa optymizmem, i wiarą w człowieka”⁹.

W takim obrazie Mickiewiczowskich bohaterów mieścił się - niewątpliwie zamierzony przez poetę - nakaz przemiany moralnej człowieka i narodu. J. Kleiner stwierdza wprost, że w świecie Mickiewiczowskim „w imię dostojeństwa ludzkiego nałożone są także obowiązki wielkie. Trud etyczny, działanie w duchu dobra uznaje poeta za najwyższy stopień życia ziemskiego”¹⁰.

---

⁴ W. Borowy, *O poezji Mickiewicza*, Lublin 1958, s. 159.

⁵ J. Salij, *Biblijna idea męczeństwa w III części „Dziadów”*, w: tenże, *Rozpacz pokonana*, Poznań 1983, s. 155.

⁶ Cyt. za: J. A. Teslar, *dz. cyt.*, s. 311.

⁷ Z. Libera, *Bohaterowie Mickiewiczowscy*, w: *Mickiewicz, Siedem odczytów*, Warszawa 1956, s. 97.

⁸ Cz. Zgorzelski, *dz. cyt.*, s. 139.

⁹ Z. Libera, *dz. cyt.*, s. 114.

¹⁰ J. Kleiner, *Liryki lozańskie*, w: tenże, *Studia inedita*. Oprac. J. Starnawski, Lublin 1964, s. 316.

Wiara w siłę promieniującą z dobroci wielokrotnie przyciągała poetycką uwagę Mickiewicza. W „Powrocie Taty” widok modlących się dzieci porusza u przywódcy zbójów tkwiącą gdzieś głęboko wrażliwość i litość. W „Przedmowie do Konrada Wallenroda” autor większe znaczenie przyznaje przewadze moralnej niż militarnej: „Słowianie, od dawna już chrześcijanie... lubo pobici lub zagrożeni od Litwy, powolnym wpływem odzyskali przewagę nad silnym, ale barbarzyńskim ciemńycielem i pochłonęli go”¹¹. Przykładem także Jacek Soplica, który jeszcze jako „zawadyjaka sławny w całej Litwie” w obecności Ewy - ku własnemu zdziwieniu - nie jest w stanie uczynić nic złego. Zresztą w całym „Panu Tadeuszu” znajdujemy przekonanie o wszechobecnej sile dobroci i Bożej i ludzkiej. „Jeśli nawet - pisze Małgorzata Krupecka - niektórzy bohaterowie aktualnie odeszli nieco od tej postawy, to przynajmniej tkwi w nich ona potencjalnie i w pewnej chwili zmusi ich do rewizji całego życia. Mamy tu przecież, nie tylko historię przemiany Jacka Soplidy w Robaka, ale nawet umierającego Stolnika autor wyposaża w Chrystusowy gest błogosławieństwa, skierowany w stronę swego zabójcy. Siła tego gestu jest ogromna, bo i dla Jacka stanowi kapitał na nowe życie, choć on sam nie jest tego świadom i w nowym świetle stawia Stolnika, który w ten sposób zdążył przed śmiercią przewartościować całe swoje postępowanie”¹².

W twórczości Mickiewicza dobroć jest siłą wzywającą do wewnętrznej przemiany, ale żeby ten głos usłyszeć i pojąć to wezwanie, najpierw potrzebna jest świadomość upadku, świadomość popełnionego zła. Życiowe koleje Soplidy - Robaka przypominają losy świętego Pawła, którego do gorliwej służby Chrystusowi zobowiązuje fakt, że wcześniej prześladował chrześcijan¹³. Mickiewicz zdaje się podzielać opinię zakorzenioną w powszechnym odczuciu o związku między dobrocią człowieka a jego życiem religijnym. W „Panu Tadeuszu” Bóg nie jest Bogiem teologów, Bogiem filozofów, artystów, ale Bogiem, który wspierając ludzi - grzeszących i pokutujących - przejawia się jako Najwyższe Dobro wzywające do czynienia dobra. Działanie w duchu dobra i wiary w człowieka przenikające twórczość Mickiewicza, pozwalają nazwać go poetą-moralistą, a nawet - poetą religijnym, bo ku temu prowadzi ostatecznie refleksja - również refleksja teologiczna - nad dobrocią.

¹¹ Mickiewicz, *Dzieła wszystkie*, pod red. K. Górskiego, Warszawa 1955.

¹² M. Krupecka, *Przestrzeń dobra w poematach Mickiewicza*, w: D. Zamącińska i M. Maciejewski (red.), *Religijny wymiar literatury polskiego romantyzmu*, Lublin 1995, s. 152-153.

¹³ M. Krupecka, art. cyt., s. 155.

Dla potwierdzenia słuszności (słuszności teologicznej!) tej Mickiewiczowskiej intuicji o związku dobroci, dobrych uczynków z religią, wystarczy przytoczyć kilka wybranych z Nowego Testamentu tekstów: „Jeżeli miłujemy się wzajemnie, Bóg trwa w nas i miłość ku Niemu jest w nas doskonała” (1 J 4,12). „Całe Prawo wypełnia się w tym nakazie: Będziesz miłował bliźniego swego, jak siebie samego” (Ga 5,14); to samo znajdujemy w Starym Testamencie: „Będziesz kochał bliźniego jak siebie samego”: (Kpł 19,18). „Kto miłuje bliźniego, wypełnia Prawo. Albowiem przykazania... streszczają się w tym nakazie: Miłuj bliźniego swego jak siebie samego... Miłość jest doskonałym wypełnieniem Prawa” (Rz 13,8-10).

Metafizyka myślenia religijnego Mickiewicza wynika z ducha Biblii, z jej podstawowego nakazu: „Kto miłuje bliźniego wypełnia Prawo”. Mickiewiczowi można przypisać słowa, które o sobie powiedział Wiktor Hugo: „La Bible c'est mon Livre” – Biblia to moja księga¹⁴. Przejdźmy zatem do Biblii w twórczości wieszczą.

2. Biblijne źródła i inspiracje w twórczości Mickiewicza

Pewne nawiązania do Biblii znajdujemy u Mickiewicza już w roku 1818, ale są to tylko luźno rzucone słówka, na podstawie których trudno powiedzieć cokolwiek pewnego o stosunku poety do Biblii. Przykładem może być jeden z najwcześniejszych utworów (nie drukowanych za życia) pt. „Walka miodowa” (z roku 1818), w którym zawarta jest aluzja do biblijnego proroka Eliasza:

„Jak ów, co sto lat sądząc naród w Izraelu,

Na ognistych rumakach wyleciał z Karmelu...”

Także w korespondencji Mickiewicza z przyjaciółmi w latach filareckich (1818-1823) pojawi się nieraz jakiś szczegół z Biblii, ale Mickiewicz nie jest nią specjalnie zainteresowany. Uczucia religijne, a wraz z nimi pierwsze zainteresowania biblijne wzbudzi i pogłębi w Mickiewiczu miłość do Maryli. Widać to już w „Dziadach” części czwartej, w której męki złego pana są bardzo podobne do mąk bogacza z przypowieści ewangelicznej (Łk 16,24), który błaga nędzarza spoczywającego na łonie Abrahama, by mu chociaż kropelkę wody spuścił na język.

„Sonety Krymskie” przypadające na czasy wygnania do Rosji świadczą o nowej fazie religijności poety, którą wyraża nieraz za pomocą aluzji biblijnych. Oglądając „pustą dziedzinę Girajów” („Bakczysera”) i ruiny haremu „przypomni groźbę chwili opisanej przez proroka Daniela (Dn 5), kiedy to Baltazar ujrzał

¹⁴ Cyt. za: A. Merdas, Łuk przymierza. Biblia w poezji Norwida, Lublin 1983, s. 28.

ukazującą się na ścianie przepowiednię swego upadku w słowach: „Mane, Tekel, Ufarsin”, co Mickiewicz odda wprost jednym wyrazem: „Ruina”¹⁵.

W okresie wygnania w Rosji uwagę Mickiewicza musiał szczególnie zwrócić Ps 136, w którym psalmista pociesza Izraelitów w niewoli babilońskiej nadzieją powrotu i zemsty na wrogu. J. A. Teslar¹⁶ przypuszcza, że ten psalm mógł podsunąć Poecie - gdy pisał Konrada Wallenroda (1828) - pomysł pieśni „w cudzoziemskiej mowie”, śpiewaną wśród wrogów „w obcej ziemi”, zapowiadającą „spustoszenie” i zemstę straszliwą, o której mówią ostatnie wiersze tego psalmu. Istotnie, wyrażenia te bardzo przypominają słowa psalmu:

„Bo tam żądali od nas
pieśni ci, którzy nas uprowadzili,
pieśni radości ci, którzy nas uciskali” (Ps 136,3),
„Jakże możemy śpiewać w obcej ziemi” (Ps 136,4),
„Błogosławiony, kto schwyty i rozbije
o skałę twoje dzieci” (Ps 136,9).

Poza Psalmem 136 również historię Samsona miał niewątpliwie na myśli Mickiewicz pisząc Konrada Wallenroda. Słowa:

„Jak Samson jednym wstrząśnieniem kolumn
Zburzyć gmach cały i runąć pod gmachem...” -
to skrót tragicznej śmierci bohatera, który ginie jako mściciel narodu własnym życiem dokonując dzieła pomsty na wrogach ojczyzny.

Biblijny Samson (Sdz 16,25-30) dla romantyków był postacią nierzadko przywoływaną. Z jednej strony wzbudzała zainteresowanie jego słabość emocjonalna, bowiem mimo dysponowania niezwykłą siłą fizyczną, został pokonany przez kochaną kobietę, Filistynkę Dalilę. Z drugiej strony pojawia się on w tekstach „jako wehikuł obrazowy eksponujący siłę bohatera, choć bardziej duchową niż fizyczną, podkreślając konieczność walki podstępnej, właściwej niewolnikom, podczas której zwycięzca staje się całopalną ofiarą zdruzgotany stropem po wzruszeniu kolumn. Wraz z nim giną jednakże wszyscy wrogowie.”¹⁷ Ten opis śmierci i zemsty Samsona miał poeta niewątpliwie na myśli pisząc Konrada Wallenroda (a także Konrada z Improwizacji).

W „Pieśni Wajdeloty” porównanie:
„Jako w dzień sądny z grobowca wywoła

¹⁵ J. A. Teslar, dz. cyt., s. 285.

¹⁶ J. A. Teslar, dz. cyt., s. 286.

¹⁷ M. Maciejewski, *Biblie romantyków*, w: D. Zamącińska i M. Maciejewski (red.) Lublin 1995, s. 19.

umarłą przeszłość trąba archanioła,
tak na dźwięk pieśni kości spod mej stopy
w olbrzymie kształty zbiegły się i zrosły” -

zawiera oczywiste reminiscencje z opisów sądu ostatecznego u proroka Ezechiela (Ez 37,1-12). Oto charakterystyczne wyrażenia u proroka Ezechiela: „Otoczę, was ścięgnami i sprawię, by obrosły ciałem... oto powróciły ścięgna i wyrosło ciało, a skóra na nie się naciągnęła... oto otwieram wasze groby i wydobywam was z grobów” (Ez 37,6.8.12). Pewne paralele znajdujemy też w 1 Kor 15,52 („W jednym momencie, na dźwięk ostatniej trąby - zabrzmi bowiem trąba - umarli powstaną nienaruszeni”) i w 1 Tes 4,16 („Sam bowiem Pan zstąpi z nieba na głos archanioła i na dźwięk trąby Bożej, a zmarli w Chrystusie powstaną pierwsi”).

Kiedy Mickiewicz znalazł się na Zachodzie, z utworów, jakie w tym okresie powstały, promieniuje żarliwa wiara religijna. Wystarczy wymienić „Rozmowę Wieczorną”, która obfituje w aluzje do znanych słów Ewangelii („królujesz w niebie”: Mt 6,9; „Gościsz w domku mega ducha”: Mt 8,8; Łk 7,6), szczególnie do szczegółów z Męki Pańskiej, wiersz „Rozum i wiara” zawierający aluzje do potopu, po którym naród „spojrzy na tęczę i wspomni przymierze”, czy wiersz „Mędrcy” nawiązujący do opisów procesu i zmartwychwstania Chrystusa.

Z tego okresu na szczególną uwagę zasługuje trzecia część „Dziadów” (1832)¹⁸. Ten swoisty manifest patriotyzmu, a zarazem mesjanizmu narodowego zawiera wizje religijno-społecznego odrodzenia ludzkości, szczególnie Polski, i jej „zbawienia” w Królestwie Bożym, które zrealizuje się w historii lub u jej kresu, ale nie w zaświatach. Wizja mesjanistyczna w „Dziadach” dochodzi do głosu w widzeniu Księdza Piotra, który staje się „organem Słowa Bożego”, dzięki czemu poznaje przeznaczenie i przyszłość Polski. Słowa Księdza Piotra: „Lew z pokolenia Judy to Pan - On zwycięża” odnoszą się do zapowiadanego w Starym Testamencie Mesjasza w Rdz 49,9 i Iz 11,1 oraz w Apokalipsie 5,5: „Oto zwyciężył Lew z pokolenia Judy”. Kolejne słowa Księdza Piotra: „Ja, proch, będę z Panem gadał” - to niemal dosłowne powtórzenie słów Abrahama, który ma odwagę rozmawiać z Jahwe: „Ośmielę się mówić do Ciebie, choć jestem pyłem i prochem” (Rdz 18,27). Tak więc, po dniach męki narodu, wiszenia na krzyżu i śmierci - zgodnie z ideą mesjańską - nadejdzie dzień zmartwychwstania. Polska staje się nowym Izraelem, Chrystusem narodów. „Namiestnik

¹⁸ J. Salij, Biblijna idea męczeństwa w „Dziadów” części III, w: S. Sawicki i J. Gotfryd (red.), Biblia a literatura, Lublin 1986, s. 265-281.

Wolności” nosić będzie kabalistyczne imię „czterdzieści i cztery”¹⁹, a będzie nim zapewne Konrad, jakiś „nowy Adam”. Gwałtowny i zbuntowany Konrad, nie akceptując swojej ludzkiej kondycji, rywalizuje z Bogiem o krok od oddania pokłonu księciu tego świata, by pozyskać władzę równą Bogu. Nie posiadał „rządu dusz” jako równy Bogu, lecz będzie mógł go otrzymać przez cierpienie i ofiarę. Konrad przypomina nie tylko dotkniętego wątpliwością Hioba, ale i zbuntowanego anioła²⁰.

Powstałe w 1832 roku „Księgi narodu polskiego i pielgrzymstwa polskiego” nazwano nie bez racji „Ewangelią narodową”, która pragnie podtrzymać wiarę w odzyskanie niepodległości. Już sam tytuł utworu: „Księgi” - to spolszczona nazwa Biblii. Pisząc tę niejako nową księgę Pisma Świętego, Mickiewicz jest wierny zarówno duchowi Biblii, jak i jej stylowi. W pierwszej części utworu, w „Księgach narodu polskiego” zostały zawarte idee mesjanizmu narodowego z uzasadnieniem, że Polska dlatego otrzymała misję Chrystusa narodów, ponieważ respektowała ideały wiary i wolności, w przeciwieństwie do pograżonych w materializmie państw zachodnioeuropejskich.²¹

Część druga utworu: „Księgi pielgrzymstwa polskiego” niosą moralny nakaz walki o wolność powszechną, nakaz wyprowadzony z faktu bycia Polakiem, a przede wszystkim chrześcijaninem. W dwudzielności ksiąg można widzieć relację, jaka istnieje między Starym a Nowym Testamentem.

Wkrótce Mickiewicz przekonał się, że „Księgi pielgrzymstwa polskiego” nie zdołały zmienić rozgoryczonej polskiej emigracji i dlatego z psychologicznego punktu widzenia jest zrozumiałe, że „przenosi duszę utęsknioną do tych pagórków leśnych, do tych łąk zielonych”, i to tym skwapliwiej, gdy osamotniony, „przynosi z miasta uszy pełne potępieńczych swarów”. Kraj lat dziecińczych budzi w sercu poety pogodę ducha i pełen prostoty humor. Trudno nie zgodzić się z opinią Mariana Maciejewskiego²²: „Pan Tadeusz” poprzez swoje radosne widzenie i „moralną przemianę swoich bohaterów inspirowaną wertykalnym odniesieniem” sprowadza się do sposobu przyjmowania świata według optyki biblijnej: „A Bóg widział, że wszystko co uczynił było bardzo dobre” (Rdz 1,31). Podstawą optymizmu przenikającego „Pana Tadeusza” jest

¹⁹ Dotychczas nie rozwiązana zagadkę imienia „czterdzieści i cztery” z widzenia Księdza Piotra J. A. Teslar (dz. cyt., s. 293) tłumaczy jako skrót „stu czterdziestu czterech tysięcy” pieczętowanych w Apokalipsie (Ap 7,6).

²⁰ A. Merdas, dz. cyt., s. 21.

²¹ M. Maciejewski, *Biblie romantyków*, art. cyt., s. 29.

²² Tamże, s. 21-22.

przekonanie o wszechobecnej sile dobroci (Boskiej i ludzkiej), która w końcu każdego skłania ku dobremu: Jacek Soplica przemienia się w Robaka, umierający Stolnik kieruje gest błogosławieństwa w stronę swego zabójcy. Jak słusznie zauważyła Małgorzata Krupecka: „W utworach Mickiewicza często się zdarza, że aby znaleźć Boga w niebie, trzeba przejść najpierw przez, doświadczenie piekła. Konrad też, jak Soplica, „musi” najpierw znaleźć się na dnie otchłani, aby ręka Księdza Piotra mogła go wydzwignąć ku górze”²³

A oto inne wybrane nawiązania do Biblii w „Panu Tadeuszu”²⁴. Śledząc koleje

życia Soplicy - Robaka nieuchronnie nasuwa się analogia do losów Szawła - Pawła, którego do tym większej gorliwości w apostołstwie zobowiązuje fakt, że wcześniej prześladował chrześcijan (zob. 1 Kor 15). Umierający Jacek kończy żywot słowami Pisma świętego: „Teraz, rzekł, Panie, służyć Twego puść z pokojem” - co jest oczywistym nawiązaniem do Ewangelii: „Teraz, Panie, pozwól słudze Twemu odejść w pokój” (Łk 2,29).

Opis karczmy Jankiela przypomina z jednej strony arkę Noego, a z drugiej świątynię Salomona:

„Karczma z przodu jak korab,
z tyłu jak świątynia”.

Gdy Klucznik zdradza się ze swego zamiaru zabicia majora Pluta, Ksiądz Robak tak go napomina:

„Wielki grzech bezbronnego zabić niewolnika!
Chrystus zabrania mścić się nawet i nad wrogiem”!

Słowa te są wyraźną aluzją do przykazań biblijnych: „Nie będziesz szukał pomsty, nie będziesz żywił urazy” (Kpł 19,18). „Miłujcie waszych nie przyjaciół i módlcie się za tych, którzy was prześladują” (Mt 5,44).

Umierający Ksiądz Robak prosząc Klucznika o przebaczenie, nawołuje go:

„Zaklinam cię na imię tego, co świat zbawił,
i na krzyżu zabójcom swoim błogosławił
i przyjął prośbę łotra, byś się udobruchał”.

Słowa te są powołaniem się na przykład Jezusa, który przebacza swoim oprawcom: „Ojczy, przebacz im, bo nie wiedzą co czynią” (Łk 23,34).

Gdy w księdze XII młoda para dziedziców Soplicowa decyduje się uwłaszczyć włościan, Gerwazy tak wyraża swoje wątpliwości:

²³ M. Krupecka, art. cyt., s. 155 nota 74.

²⁴ R. Krawczyk, Biblia w „Panu Tadeuszu” Adama Mickiewicza, Podlaski Kwartalnik Humanistyczny, Nr 3-4 (4-5) 2000, s. 45-54.

„Prawda, że się wywodzim wszyscy od Adama,
Alem słyszał, że chłopci pochodzą od Chama,
Żydowie od Jafeta, my szlachta od Sema,
A więc panujem jako starsi nad obiema”.

Ale konserwatysta Gerwazy przechyli się w końcu na stronę decyzji swych państwa.²⁵

Warto w końcu zwrócić uwagę, na charakterystyczną, biblijną interpretację „Słowa”, jaką można zauważyć w Mickiewiczowskich „Prelekcjach Paryskich”. Słowo, w rozumieniu Mickiewicza, nie jest pustym dźwiękiem, ale posiada w sobie siłę sprawczą, a realizując się, pobudza do działania, staje się życiem. Słowo poetyckie, na podobieństwo Słowa Bożego zawiera w sobie moc stwórczą. Swoje wywody Mickiewicz uzasadnia cytując Pismo święte: „Nie samym chlebem żyje człowiek, ale wszelkim słowem, które pochodzi z ust Bożych” (Mt 4,4 = Łk 4,4). Komentując to zdanie z Ewangelii Mickiewicz stwierdza: „Można rzecz śmiało, opierając się na Ewangelii, że jeśli gdzieś istnieje nędza i głód duchowy, to dowód, że zabrakło tam słowa chrześcijańskiego. Ewangelia była opowiadana, aby podnieść ducha ludzkości”²⁶. Na innym miejscu Mickiewicz mówił: „Słowa Biblii są prawdziwe; nie trzeba ich tylko brać wyłącznie jako fakt historyczny: jest to zdarzenie ciągłe, zachodzi każdego dnia, ponieważ ciągłe trwa i wszystkie zdarzenia Genesis wytwarzają się ciągle”²⁷.

Taka koncepcja „słowa” dokładnie odpowiada biblijnemu pojmowaniu tego terminu. Słowo według Biblii nie jest czymś różnym od rzeczywistości - ono stwarza rzeczywistość - rzeczywistość jest niejako żywa w samych słowach. Stąd biblijne wezwania, aby słów używać roztropnie. „Bo życie i śmierć są w mocy języka” (Prz 18,21). „Wielu padło od miecza, ale nie tylu, co od języka” (Syr 28,18). Słowem można uratować czyjeś życie, ale słowem można też zabić²⁸.

²⁵ J. A. Teslar, dz. cyt., s. 300-301.

²⁶ Wykład VIII (5.III.1844), w: Adam Mickiewicz, Dzieła wszystkie, T. 11, s. 410-411.

²⁷ Cyt. za: J. A. Teslar, dz. cyt., s. 313.

²⁸ Zob. M. Filipiak, Biblia o człowieku, Lublin 1979, s. 18-19; tenże, Homo Communicans. Wprowadzenie do teorii masowego komunikowania, Lublin 2003, s. 38-41.

RODZINA Z NAZARETU DOSKONAŁYM WZOREM SYSTEMU RODZINNEGO W NAUCZANIU JANA PAWŁA II

Jan Paweł II ukazując współczesnym rodzinom wzór Rodziny z Nazaretu, nawiązuje do wielowiekowej tradycji chrześcijańskiej, według której jest ona nie tylko „święta”, ale zajmuje również wyjątkowe miejsce w realizacji Bożego planu zbawienia. Obecność Chrystusa w tej Rodzinie jest wynikiem „cudownego zamysłu Bożego” i dlatego ta święta wspólnota Boga i ludzi „jest pierwowzorem i przykładem wszystkich rodzin chrześcijańskich”¹.

Należy dodać, że Maryja i Józef poprzez uczestnictwo w tajemnicy świętości Boga stanowią wspaniałą wzór nie tylko dla poszczególnych stanów życia, ale dla całej chrześcijańskiej wspólnoty, niezależnie od warunków życia i zadań, jakie w niej pełni każdy z wiernych².

Podstawową nowością nauczania Jana Pawła II na temat miłości małżeńskiej i rodzinnej jest całościowe ujęcie teologii małżeństwa i rodziny oraz głębia refleksji, z jaką Papież przedstawia różne dobra i dary małżeństwa, wyprowadzając je z rzeczywistości osoby ludzkiej oraz z jej wrodzonego powołania do miłości. Ojciec Święty w swojej teologicznej refleksji nad Rodziną z Nazaretu korzysta z osiągnięć „teologii ciała” oraz z „integralnej antropologii”³.

Celem niniejszego artykułu będzie ukazanie systemu rodzinnego Świętej Rodziny z Nazaretu jako doskonałego wzoru życia w prawdziwej komunii.

Od wieków budzi refleksję fakt, że Józefa z Maryją nie łączyło współżycie płciowe, a mimo to byli prawdziwym małżeństwem i łączyła ich głęboka

¹ J. Bajda, *Święta Rodzina – wiecznie aktualnym wzorem dla chrześcijańskich rodzin*, Warszawa 2000 (maszynopis), s. 1, za: K. Wolski, *Nazaret – źródło świętości*, Łomianki 2001, s. 29.

² RC, 30.

³ K. Wolski, dz. cyt., s. 65-66.

komunia życia i miłości⁴. To że Józef nie był mężem „na niby” ani Maryja nie była żoną „na niby” stanowi istotną prawdę wiary. Papież naucza, że Kościół wyznaje nie tylko dziewicze poczęcie Jezusa, ale również broni małżeństwa Maryi z Józefem. Zauważa przy tym, że Ewangelisci opisując dziewicze poczęcie Jezusa z Ducha Świętego, nazywają Józefa małżonkiem Maryi, a Maryję małżonką Józefa⁵.

Ortodoksyjna myśl teologiczna nigdy nie kwestionowała, że współzycie płciowe stanowi jeden z integralnych elementów życia małżeńskiego. Jednakże w małżeństwie Maryi i Józefa dopatrywała się sugestii, że – po pierwsze – współzycie nie jest wyłącznym czynnikiem budującym komunie między małżonkami, a po drugie, że czynniki pozaerotyczne posiadają nie mniejszą od niego moc sprawczą⁶.

Małżeństwo Maryi i Józefa stanowi dla wszystkich małżonków szczególnego rodzaju wyzwanie, aby w niczym nie pomniejszając wartości współzycia seksualnego, wnikać w głębię komunii małżeńskiej⁷.

Jan Paweł II stwierdza, że małżeństwo Maryi z Józefem zawiera w sobie doskonałą komunie osób: mężczyzny i kobiety, w przymierzu małżeńskim⁸. Zauważa przy tym, iż komunie ta jest tym bardziej inspirująca, ponieważ Józef nie był, w przeciwieństwie do Maryi, ustrzeżony od nieporządku grzechu: był na wskroś „zwykły”. Spostrzeżenie to nasuwa myśl, że postawa Józefa jest osiągalna dla „zwykłych” ludzi⁹.

Doskonałość systemu rodzinnego Świętej Rodziny z Nazaretu polega – zdaniem Papieża – na dojrzałym, wolnym od egoizmu przeżywaniu płciowości

---

⁴ Dziewicza jedność Maryi i Józefa. Katecheza podczas audiencji ogólnej (21.08.1996), w: ORp 10/1996, s. 24-25, za: K. Lubowicki, Duchowość małżeńska w nauczaniu Jana Pawła II, Kraków 2005, s. 199; zob. J. Galot, Święty Józef, Kraków 1997, s. 37-48.

⁵ RC 7.

⁶ K. Lubowicki, dz. cyt., s. 199-200.

⁷ Tamże, s. 200; zob. H. J. Enichlamayr, Znaczenie Świętego Józefa dla duchowości współczesnej rodziny, Lublin 2002, s. 14.

⁸ Jan Paweł II, Rapporto tra contineza „per il regno die cieli” e fecondita soprannaturale dello spirit umano. Katecheza podczas audiencji ogólnej (24.03.1982), w: ICD; zob. tenże, Bezzenność dla Królestwa Niebieskiego a nadprzyrodzona płodność. Katecheza podczas audiencji ogólnej (24.03.1982), w: TM, s. 260-263.

⁹ K. Lubowicki, dz. cyt., s. 200-201; W. Półtawska, Karol-Józef Wojtyła i Święty Józef. Refleksje w jedną z wigilii świętego Józefa (18 marca) odtworzone z pamięci i notatek, w: Jan Paweł II, Mężczyznę i niewiastę stworzył ich. Chrystus odwołuje się do zmarłych. O Jana Pawła II teologii ciała, Lublin 1998, s. 197.

oraz na głębokiej, opartej na Bogu komunii całego życia. Józef nie ogranicza „męskości” wyłącznie do erotyzmu. Jest otwarty na działanie Ducha Świętego we wszystkich ważnych życiowo sprawach. Również jego męska miłość do Maryi kształtowana jest przez Ducha Świętego¹⁰. Ojciec Święty pisze:

Czyż nie trzeba myśleć o tej miłości Bożej, która rozlana w sercu ludzkim przez Ducha, który nam jest dany (por. Rz 5,5), kształtuje najwspanialej wszelką ludzką miłość? Kształtuje również – i owszem, w sposób szczególny – miłość oblubieńczą małżonków, pogłębiając w niej wszystko to, co po ludzku godne i piękne, co nosi znamiona tego wyłącznego zawierzenia i przymierza osób, autentycznej „komunii” na podobieństwo Tajemnicy trynitarniej¹¹.

Jan Paweł II stwierdza, że otwarcie się Józefa na Ducha Świętego rodzi między nim a Maryją szczególny rodzaj bliskości oblubieńczej. Bliskość ta jest wyjątkowa pod względem głębi, a także pod względem intensywności ich zjednoczenia.

Także duchowa intensywność ich osobowych relacji ma niezwykle charakter. Papież mówi o miłości małżeńskiej Maryi i Józefa, że jest pełna duchowego ciepła¹². Józef jako młody chłopak normalne reakcje swojego ciała podporządkowywał całkowicie swojej woli, która skierowana była ku podjęciu i spełnieniu własnego powołania w takim kształcie, w jakim Bóg mu je zadał.

Mimo skazy grzechu zakłócającego pierwotną równowagę, wziął całkowitą odpowiedzialność za los Maryi i Jezusa. Musiał w imię tej odpowiedzialności zdobyć się na trud samoposiadania i samoopanowania. Dziewiczność serca stanowiła dla niego „męskie powołanie”. W taki sposób osiągnął on prawdziwą wolność i prawdziwą męskość¹³.

Wewnętrzna moc i siła charakteru – kontynuuje Jan Paweł II – otworzyła mu drogę do przeżywania na zupełnie innym poziomie czułości, wzruszenia i uniesienia. Nauczył się patrzeć na kobietę zupełnie inaczej niż ci, którzy widzą w niej jedynie możliwość zaspokojenia swoich cielesnych potrzeb. Bez pożądania, a z czystym zachwytem. Jego spojrzenie powróciło do tego,

¹⁰ K. Lubowicki, dz. cyt., s. 201.

¹¹ RC 19

¹² K. Lubowicki, dz. cyt., s. 201; zob. Jan Paweł II, Rodzina Maryi i Józefa. Rozważania przed modlitwą niedzielą (29.12.1996), w: AP-6, s. 324.

¹³ K. Lubowicki, dz. cyt., s. 201-202.

co było „na początku”. Nauczył się dostrzegać wewnętrzne piękno i nim się cieszyć¹⁴.

Doskonała małżeńska komunia osób między Maryją i Józefem nie ogranicza się jedynie do uduchowionego przeżywania przez Józefa swojej płciowości.

Ojciec Święty akcentuje fakt wzięcia przez niego swojej małżonki do siebie (Mt 1,24). Słowo „wziął” nie oznacza jedynie materialnego czy prawnego przyjęcia, ale jest przede wszystkim wyrazem całkowitej akceptacji Maryi, bez najmniejszych zastrzeżeń oraz przyjęcia jej do swojego domu i serca wraz z Synem, który miał przyjść na świat¹⁵.

Po początkowych wahaniach Józef odważył się myśleć o Maryi jako o swojej prawdziwej żonie, której losy powierzył mu sam Bóg. Nie zostawił jej więc samej z całą tajemnicą macierzyństwa, lecz wziął za nią całkowitą odpowiedzialność, do jakiej zobowiązuje małżeńskie przymierze między mężczyzną i kobietą. Ta tajemnica Boskiego macierzyństwa stała się treścią i sensem ich wspólnego życia. Józef wspierał Maryję i uczestniczył w tym, co przeżywała jego żona; stał się towarzyszem jej całego życia. Żyli oni w najgłębszym porozumieniu, które stale wzrastało. Byli zanurzeni w bezmiar rzeczy niewymiernych, w świat rzeczywistości ponadludzkich¹⁶.

W imię bezinteresownej miłości do Maryi, Józef składa jej „małżeński dar z siebie”. Wierzy w jej życiowe powołanie. Chce jemu służyć całą swoją opiekuńczością, ale też swoim milczeniem. Nie koncentruje się na sobie samym, na swoich marzeniach i prawach, gdyż nie chce przeszkadzać realizacji Bożego planu w Niej. Szanuje Jej wyłączną przynależność do Boga. Staje się obrońcą Jej cnoty. Milczenie seksualne ich jednak nie oddala. Trud i wyrzeczenie, jakie Józef podejmuje w imię miłości odpowiedzialnej, zbliża go jeszcze bardziej do jego żony¹⁷.

Jan Paweł II zauważa, iż Józef zdaje sobie sprawę z zewnętrznych problemów dotyczących jego żony, a przy tym jest świadomy wielkiego misterium, jakie dokonuje się w życiu Maryi. Wie również, że składając swej małżonce dar z samego siebie, otrzymuje od niej dużo więcej, gdyż staje się na mocy wspól-

---

¹⁴ Tamże, s. 202.

¹⁵ RC 3.

¹⁶ K. Lubowicki, dz. cyt., s. 204-205; zob. Jan Paweł II, Rodzina Maryi i Józefa. Rozważanie przed modlitwą niedzielą (29.12.1996), w: AP-6, s. 325; RC 5.

¹⁷ K. Lubowicki, dz. cyt., s. 205; zob. RC 20.

noty małżeńskiej uczestnikiem jej wzniosłej godności. Józef, mimo bliskości z Maryją i codziennego przebywania z Nią, nie lekceważy swojej małżonki; jest gotowy odkrywać Ją każdego dnia, mając świadomość, że kryją się w niej niezgłębione tajemnice. Ponieważ zachowuje świeżość uczuć, z zachwytem może przeżywać na co dzień małżeńską komunię z Maryją¹⁸.

Papież pisze w następujący sposób:

On tym głębiej ją kochał, im więcej wysiłku włożył w przekształcenie swojej reakcji na nią, na Jej ciało, może nawet na Jej stałą obecność przy nim. Ona kochała go tym głębiej, im bardziej on rozumiał i szanował Jej tajemnicę – wdzięczność za dar życia całego, bo przecież Józef Jej oddał swoje życie. Wzrastała ich komunია¹⁹.

Na misterium swojej małżonki Józef reaguje – zdaniem Ojca Świętego – nie tylko ludzkim podziwem, lecz budzi się w nim postawa „czci”. Należy przy tym pamiętać, że cześć mężczyzny dla kobiety w tamtych i dzisiejszych czasach nie jest reakcją spontaniczną, lecz wymaga wewnętrznego przekształcenia, do którego potrzeba wysiłku ludzkiego i natchnienia Ducha Świętego²⁰.

W ten sposób (...) Maryja i Józef przeżywają we wzorcowy sposób to, co św. Augustyn i św. Tomasz z Akwinu uznają później za istotę małżeństwa, a więc „nierozzerwalne zjednoczenie dusz”, „zjednoczenie serc” i „wzajemną zgodę”. Można powiedzieć (...), że była to jedyna para ludzi, która w pełni żyła ludzkim życiem²¹.

Wykaz skrótów:

- AP-6** *Anioł Pański z Papieżem Janem Pawłem II, VI: 23 X 1994 - 19 X 1997, Citta del Vaticano 1998.*
- ICD** *Insegnamenti di Giovanni Paolo II 1978-1997, Libreria Editrice Vaticana 1998.*
- ORp** *Jan Paweł II, L'Osservatore Romano. Wydanie polskie, Citta del Vaticano 1980 -*
- RC** *Jan Paweł II, Adhortacja apostolska o świętym Józefie i jego posłannictwie w życiu Chrystusa i Kościoła, Redemptoris custos (1989).*

¹⁸ K. Lubowicki, dz. cyt., s. 206; zob. RC 5, 20.

¹⁹ W. Półtawska, dz. cyt., s. 201, za: K. Lubowicki, dz. cyt., s. 206.

²⁰ K. Lubowicki, dz. cyt., s. 206; zob. W. Półtawska, dz. cyt., s. 201.

²¹ W. Półtawska, dz. cyt., s. 201, za: K. Lubowicki, dz. cyt., s. 206-207; zob. RC 7.

SPIS TREŚCI

Stolica Apostolska

Dekret o odpustach w Roku Kapłańskim.....	461
---	-----

Episkopat Polski

65. Tydzień Miłosierdzia w Polsce	464
Troska o duchowe dziedzictwo, któremu na imię Polska	468
Apel do wszystkich kapłanów w Polsce z okazji Roku Kapłańskiego	474
Prawosławni zakonnicy zawiozą kopię obrazu Jasnogórskiego do Ostaszkowa.....	476
Prezydium Episkopatu broni prawa Kościoła do moralnej oceny postaw ludzkich.....	477
X Międzynarodowy Kongres Józefologiczny.....	478

Biskup Siedlecki

Dekret o zmianie nazwy.....	480
Słowo biskupa siedleckiego na 65 Tydzień Miłosierdzia	481
List biskupa siedleckiego Zbigniewa Kiernikowskiego zapraszający na VII Sympozjum Liturgiczne Diecezji Siedleckiej	483
Zmiany wśród duchowieństwa	484

Odnaczenia papieskie	485
-----------------------------------	------------

Komunikaty kurii

Zebrań Księży Dziekanów.....	486
Diecezjalna liga piłki nożnej	487
Komunikat Wydziału Duszpasterskiego.....	489
Troska o rodzinę zabezpieczeniem źródeł życia	490
I katecheza w IV rejonach w ramach realizacji diecezjalnego programu „Chrzesz w życiu i misji Kościoła”	491
Konferencja księży wikariuszy, prefektów oraz pracujących w duszpasterstwie pozaparafralnym.....	492
I rocznica śmierci J.E. księdza biskupa Jana Mazura	492
Informacje Wydziału Nauczania dla księży proboszczów.....	493
IV turnus rekolekcji dla katechetów	497
Spotkanie biskupa siedleckiego z kapłanami.....	498
Konkurs dla młodzieży „Nasi Bliscy, nasze dzieje, nasza pamięć – straty osobowe i ofiary represji pod okupacją niemiecką”	499
III turnus rekolekcji dla katechetów	501

Dodatek

Ks. Roman Krawczyk, Akademia Podlaska <i>Biblia w twórczości Adama Mickiewicza .....</i>	502
Ks. Krzysztof Sierpień, Muennerstadt-Niemcy <i>Rodzina z Nazaretu doskonałym wzorem systemu rodzinnego w nauczaniu Jana Pawła II .....</i>	511

ISSN 1230-7165

Wydawca:

Unitas

Wydawnictwo Diecezji Siedleckiej
08-110 Siedlce, ul. Szkolna 22
tel. 025 632-27-66
e-mail: unitas.siedlce@neostrada.pl

Redaktor naczelny: ks. Jacek Szostakiewicz